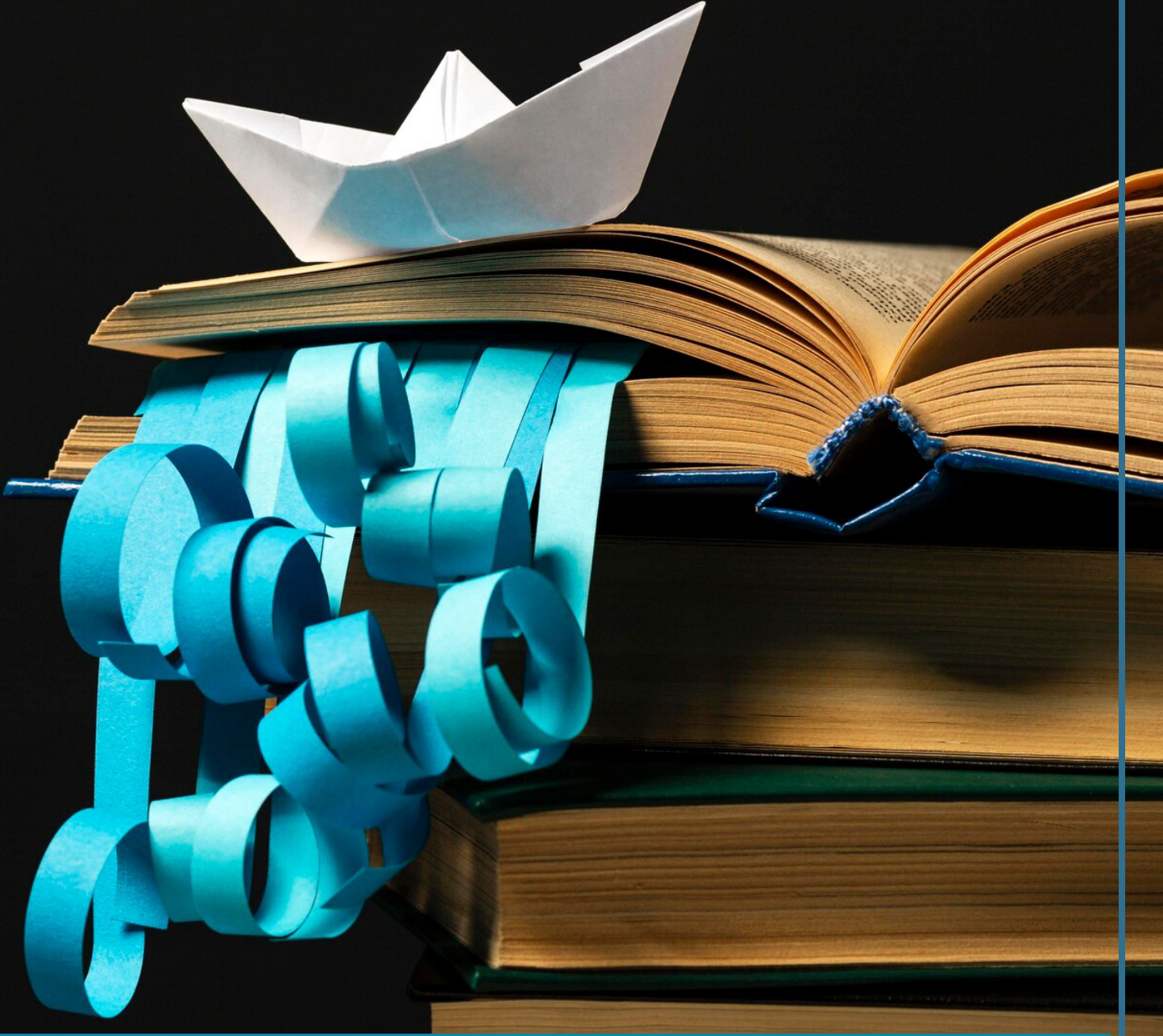

ÖZEL EGE LİSESİ

TIPKIBASIM

KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

SAYI: 47

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

HAZİRAN 2024

İÇİNDEKİLER

BENİM RENGİM MAVİ	4
ZARAFETİN RENGİ.....	5
BENİM İÇİN MAVİ.....	6
BEMBEYAZ.....	7
BİR RENK OLSAYDIM	8
BİR RENK OLSAYDIM	9
KAR BEYAZI.....	10
HUZURUN RENGİ YEŞİL.....	11
BİR RENK OLSAYDIM	12
MOR RENK	14
MASAL GİBİ MAVİ.....	15
BİR GÜNÜM.....	16
BALİNA OLSAM.....	17
MAVİ SULAR	19
TİTANİK'E YOLCULUK	20
DENİZ KAPLUMBAĞASI OLARAK BİR GÜNÜM.....	22
BÜYÜK FARK	23
KENDİME MEKTUP.....	24
MANTİS KARİDESİ	25
FIRTINA GRİSİ GÖZLERDEKİ SON DERS.....	26
GELECEKTEKİ BEN.....	27
ZENGİNLİĞİN TOHUMU.....	28
GELECEKTEKİ KENDİME.....	29
ÖLÜMÜN MAVİ ZİNCİRLERİ	30
GİZEMLİ KUTU	33
AYNA OLSA HİSLER.....	35
KUTUDAKİ BEDEL.....	36
ARMAĞAN	38
KIRMIZI KUTU	41
NESNELER VE HAYALLER.....	44

HAYATA DÖN.....	46
"ANAYURT OTELI" KİTAP ELEŞTİRİSİ.....	47
"KENDİNE AİT BİR ODA" YORUMU.....	49
"KUYUCAKLI YUSUF"A ELEŞTİREL BİR BAKIŞ.....	51
AHMET HAMDİ TANPINAR VE SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTÜSÜ.....	53
PEYAMİ SAFA'NIN YALNIZIZ ROMANI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ.....	55
GENÇ BİR DOKTORUN ANILARI KİTAP TANITIMI ELEŞTİRİSİ.....	63
ÇAYDANLIK.....	65
YILDIZLARIN ALTINDA.....	67

ÖN SÖZ

Kalem kâğıda dokunduğunda, kelimeler ruhun derinliklerinden çıkarak dans eder satırlarda. Her harf, duyguların incelikle işlenmiş bir yansıması, her cümle, düşüncelerin zarif bir melodisi olur. Yazı, zamanın ötesine uzanan bir köprü, geçmişin hatıralarını geleceğe taşıyan bir yolculuktur. Mürekkebin akışıyla hayat bulan sözcükler, içsel fırtınaları dindirir, sessiz çığlıkları dillendirir. Yazmak, insanın kendini keşfettiği, varoluşunu anlamlandırdığı büyülü bir serüvendir. Her paragraf, evrenin sırlarını çözmeye çalışan bir gezginin izleri gibidir ve yazı, bu izlerin ölümsüzleştiği bir sanat eseridir.

Özel Ege Lisesi

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

BENİM RENGİM MAVİ

Bir renk olsaydım mavi olurduym çünkü mavi renkli bir şey bana huzur veriyor. Ayrıca denizleri, gölleri, nehirleri veya gökyüzünü neden sevdiğimi söyleyeyim mi? Çünkü onların rengi mavi. Ben kalem kutu, kalem, kalemtıraş, kitap, silgi veya defter satın alırken renginin mavi olmasına da çok dikkat ederim. Benim hayatımda mavi olan şeyleri sayayım mı? Kalemim, silgim, topum, kitabım, defterim, kalem kutum, dosyam, pantolonum, tişörtüm ve mayom.

En sevdiğim rengin mavi olmasında da en önemli katkıyı tuttuğum takım olan Trabzonspor veriyor. Çünkü Trabzonspor'un renklerinden biri mavi. Bence mavi renk birçok insanın favorisidir diyorum her gece yatarken. Bu kadar şeyin mavi olması ve mavi rengi sevmemek olanaksız. Bence kimse maviye seni sevmiyorum demez. Su şişelerinin, uçak koltuklarının vb. birçok eşyanın mavi yapılmasının sebebi insana rahatlık, mutluluk, sakinlik ve huzur vermesindedir herhâlde.

Bir kişi bana mavi renk ile ilgili konu açarsa aklıma kuşlar kadar özgür olmak geliyor. Kendimi rahat ve sakin hissediyorum. Mavinin en sevdiğim tonu ise koyu mavi. Açık maviyi çok tercih etmem. Çünkü beyaz kadar açık bir renk. Ama normal mavi ve koyu mavi, bana daha çok hitap ediyor. Aklıma mavi renk geldiğinde aklımdaki her şeyi unuturum. Sadece maviye odaklanırım.

Mavinin bir başka özelliği ise insanın beynini sıfırlaması ve kafamızı dinlemesini sağlamasıdır. Size hiç şaşırmadığım bir şey söyleyeyim mi? Dünyada en çok sevilen renk mavi. Ayrıca sınava girerken yanıma mavi renkli kalemi alırım. Çünkü mavi renk beynimi sıfırlayarak daha kolay düşünmemi sağlar ve stresimi azaltır. Resim yaparken de sulu boyamda sadece bir renk bitmiş oluyor. O da mavi. Mavi, resimlerde en çok kullandığım renktir. Eğer ileride bir kıyafet ya da forma tasarlayacaksam mutlaka içinde mavi renk bulunur. Hatta bunun için iddiaya bile girebilirim. Ayrıca üç tane okul formam var ve üçünün de hangi renk olduğunu söylememe gerek var mı? Zaten sizin de bildiğiniz gibi kırmızı, şaka yaptım kırmızı da nereden çıktı. Üçünün rengi de yeşildi. Yine şaka yaptım, şimdi gerçek cevabı söylüyorum. Üçünün rengi de mavi. Hatta benim kuzenlerimle oynadığım bir oyun var. Oyunun adı 2,3,4 oyuncu oyunları. Diğer kişilerle yarışmaya başlamadan önce kendinize bu dört renkten birini seçiyorsunuz: kırmızı, mavi, sarı, yeşil. Tabii ki de ben mavi rengi seçiyorum. Bunun gibi küçük eşyalarım da mavi. Mesela benim cüzdanım mavi renk.

Büyüdüğümde de en sevdiğim renk mavi olmaya devam edecek. Artık maviyle arkadaş gibi olmaya başladık bile diyebiliriz.

Yalın Akyıldız

5-A

ZARAFETİN RENGİ

Benim için bütün renklerin anlamı farklı. Ben en çok beyaz rengi seviyorum ve ben eğer bir renk olsaydım da beyaz olurum. Beyaz bana masumiyeti, saflığı ve adaleti hatırlatıyor.

Beyaz rengin bendeki etkisini düşündüğümde beyazı her zaman kendime yakıştırırım. Beyaz beni huzurlu hissettirir, güven verir. Her zaman şık ve zarif durur. Temizliği ve saflığı hatırlatır.

Duvarı beyaz olan oda çok daha ferah görünür. Beyaz bir odaya kapatılan bir insan bir süre sonra çıktığında kendini daha huzurlu hisseder. Beyaz rengin enerjisi, sanki tüm kötü şeyleri uzaklaştırıp sadece güzellikleri getirir. Çoğu psikoloğun ofisinin duvarlarının beyaz olmasının nedeni de budur. Aynı zamanda beyaz genelde her şeyle uyumludur. Fark ettiyseniz bir kıyafet mağazasında ağırlıklı olarak beyaz renkler bulunur çünkü çoğu insana yakışan bir renktir. Çanta, ayakkabı, kıyafet ve diğer tüm şeyler... Beyaz giyinen kişinin yüz rengi daha açık görünür. Zamanımızda herkesin evinde mutlaka beyaz bir eşya vardır. Benim odamda kapım, duvarım, masam ve yatağımın başlığı beyaz renktedir.

Beyazın etkisini hayvanlar dünyasında da görebiliyorum. Beyaz renkteki kuşları hayranlıkla izlerim. Onların zarafeti beni her zaman etkiler. Başrollerden birinde atların olduğu bir filmde at hep beyazdır. Masallardan fırlamış gibi görünürler. Bunun sebebi de atlar gibi beyazın da asil olmasıdır. Filmlerden başka bir örnek vermem gerekirse kraliyet arasında toplantı olacaksa çoğu konuk beyaz giyinir. Bunun sebebi de anlayacağınız üzere zarafeti ve asilliği temsil etmektir. Moda defilelerinde de şık olan kadınların çoğunun üzerinde ağırlıklı olarak beyaz renkli kıyafetler vardır. Hatta herkesin tanıdığı Adriana Lima gözlemlerime göre genellikle beyaz ağırlıklı giyinmektedir. Yastık kılıflarının yarısından fazlası da beyazdır çünkü beyaz renk insanın uykusunu getirir. Amerika'da bununla ilgili bir deney yapıyorlar. Aynı adamı ilk önce mor kılıflı bir yastığa yatırıyorlar daha sonra beyaza yatırıyorlar ve beyazda daha çabuk uyuyor. Beyaz rengin birçok kullanıldığı yer ve özellik var.

Sonuç olarak eğer bir renk olsaydım, kesinlikle beyaz olmayı seçerdim. Beyazın bana verdiği pozitif enerjiyi herkesin hissetmesini isterdim. Umarım hayatımız hep beyaz kadar kusursuz geçer.

Ada Kanlıoğlu

5-A

BENİM İÇİN MAVİ

Merhaba! "Bir renk olsaydın hangi renk olurdun? Neden?" sorusunun cevabını bulmak benim için oldukça uzun sürdü. Çünkü daha önce bu konuyu hiç düşünmemiştim.

Öncelikle, herkesin kendine göre sevdiği ya da sevmediği renkler vardır. Bence bu renkler insanın bakış açısını ve düşünce biçimini yansıtır.

Örneğin, kimisi siyah rengini sever. Belki bu renk o kişiye kara deliği ya da karanlığı hatırlatıyordur ve bu yüzden bu kişi siyah olmak ister. Belki bir başka kişi kırmızıyı seviyordur. Kırmızı; o kişiye gülü, sevgiyi ve belki sadece kırmızıyı hatırlatıyordur. Bu yüzden, bu kişi kırmızı olmak ister.

Ama bana gelip "Bir renk olsaydın hangisi olurdun? Neden?" diye sorarsanız cevabım "Mavi" olurdu. Nedeni mi? Anlatacağım şimdi.

Mavi renk olmak isterdim. Çünkü mavi bana iyimserliği, özgürlüğü, gökyüzünü, gizemlerle dolu olan uzayı, mavi gezegen olarak adlandırılan Dünya'yı, içinde hangi canlıların yaşadığını bilmediğimiz, bazen uçsuz bucaksız olan ve her riske rağmen yüzdüğümüz masmavi denizi, karlarla kaplı dağları, kitapları, bazen bastırın bazen çiseleyen yağmuru ve nedense kuşları hatırlatır. Açıkçası, bana mavi deseler söyleyeceklerim 5 metreden daha uzun olur.

Yani, "mavi" benim için bir renkten daha fazlası, bir "kişilik" tir.

Arya Kaplan

5-A

BEMBAYAZ

Ben bir renk olsaydım, beyaz renk olurdu. Çünkü beyazın anlamı saflıktır, temizliktir, aydınlıktır ve aynı zamanda beyazın içinde tüm renkler vardır. Kırmızı, mavi, yeşil, sarı, mor, turuncu vb. Tüm renkleri aynı anda olmak istemek gökkuşağı olmak istemektir. Gökkuşağı olmak istemek beyaz olmak istemektir.

Mesela kırmızı, gül deyince ilk akla gelen renktir. Asil kanımızın, bayrağımızın rengidir. Mavi, denizi ve gökyüzünü oluşturur. Yeşil, ormanları ve doğayı oluşturur. Mor, bazı yediğimiz bitkilerde vardır. Sarı, kendisi güneşin ta kendisidir. Turuncu, meyvelerin çoğunluğu turuncudur. Siyah, kara deliklerdeki gibi tüm renkleri içine çekip yok eder. Bu yüzden beyazı seçtim. Tüm bu güzel renkleri içinde barındırıyor. Yani bu tüm güzelliklere sahip tek renktir.

Mesela bir kar tanesi düşünün o da beyaz ve daha yakından bakarsanız ne kadar da güzel oluşunu göreceksiniz. İşte beyazın da böyle bir güzelliği var. İnsanlar yeni bir hayata başlarken bembeyaz bir sayfa açar. Çünkü beyaz, içinde hiçbir kötülük barındırmayan, tertemiz duygulara sahip, insana güven ve huzur veren bir renktir. Bu nedenle de beyaz renk olmak isterdim.

Esila İlay Bozbay

5-B

BİR RENK OLSAYDIM

Ben bir renk olsaydım mavi olmak isterdim. Çünkü mavi bana sevdiğim çoğu şeyi hatırlatıyor. Mesela eski okulumu. Forması mavi renkti. Gökyüzünü, denizi ve daha birçok şeyi. Gökyüzü benim hayal bankamdı, hâlâ da öyle. Gökyüzüne bakıp hayallerimi oraya attığımı düşünürüm. Kurduğum hayalleri de sadece gökyüzüne bakınca hatırlayabilirim. Garip, değil mi? Denizler mavi olmasa da denizi de hatırlıyorum mavi rengi gördüğümde. Yüzmeyi severim ve doğal olarak denizi hatırlayınca yüzmeyi de hatırlıyorum. Sevdiğim kitapların çoğunun kapağında mavi renk ağırlıklı fotoğraflar var. Sevgiyi kafanızda hangi renk olarak kodlarsınız? Kırmızı, değil mi? Peki, bir soru daha. Niye? Cevap basit: Çünkü kalp kırmızıdır. Ama bence mavi. Bence huzur ve güvenin rengi maviyse sevginin de mavidir. Mavi bana huzuru, güveni ve sevgiyi anımsatıyor. Bu yüzden mavi olurdum. Bir nedeni daha var, mavinin bana göre bir anlamı daha var. O da yalnızlık. Çünkü ancak kendinize sonsuz güveniniz olabilir. Asla kendinizi sevmeyi bırakmazsınız. Huzur, insanın içindedir, bunu dışarıda aramak saçmalaktır. Mavinin tüm anlamlarını barındıran tek şeydir yalnızlık. Su mavidir, yaşam kaynağıdır, nehirler ve şelalelerin şırıltısı sessizlik ve huzur kaynağıdır... İşte bu yüzden mavi olurdum.

Aslında, yeşil de olabilirdim. Doğa, ağaçlar, çiçekler yeşilin renginin hâkim olduğu şeyler. Ağaçları artık çok göremiyoruz maalesef binalar ve şehirleşme onları yok etmiş durumda. Ben daha önce hiç sokakta gördüğü çiçeğe basmamak için kenara çekilen insan görmedim. Yine betondan olan kaldırımlar da çimen ve çiçekleri kapatıyor. Betonun yapaylığı doğanın yerini almış durumda. Yeşil aslında en az mavinin hâkim olduğu şeyler kadar önemli anlamlara sahip. Rengini mavi gibi önemli şeylere vermiş.

Okyanuslar kadar olmasa da ağaçlar da oksijen kaynağıdır. Bu renklerin kullanıldığı şeyler bizi yaşatır. Su, oksijen... Bazen ağaçlar sayesinde doyar karnımız bazen de bize vitamin ve güç verir meyveler.

İşte böyle. Ama bana biri gelip de "Mavi mi olmak istersin, yoksa yeşil mi?" diye sorsa büyük ihtimalle "Mavi." diye cevap verirdim.

Zeynep Yurdam 5-B

BİR RENK OLSAYDIM

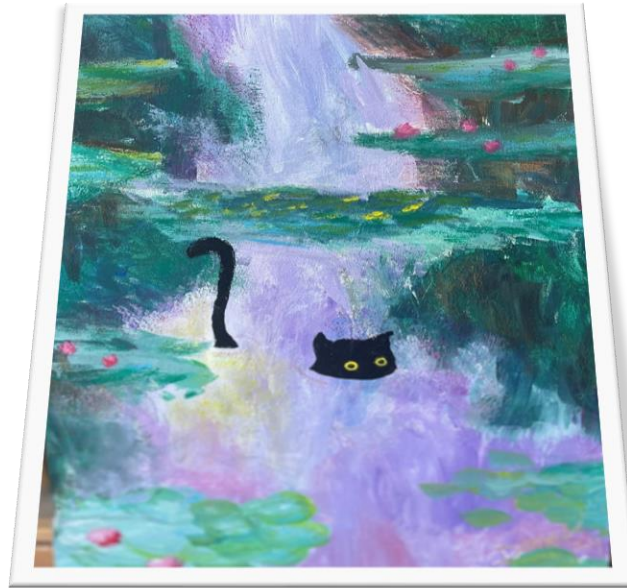
Eğer ben bir renk olsaydım, mavi olurdu. Mavi olurdu ama ya açık mavi ya da lacivert olurdu çünkü orta renk maviyi hiç sevmiyorum, hiç sevmedim de.

Neden mavi olurdu, hemen anlatayım. Birincisi en sevdiğim rengin mavi olması, ikincisi adımın Deniz olması. Üçüncüsünü de hadi gelin size anlatayım. Ben çok küçükken, ailemle birlikte denize gitmiştik. Birlikte denizde oyunlar oynuyor, çok eğleniyorduk. Birlikte denizde açılmaya karar verdik ben o zamanlar yüzme bilmediğim için simit benzeri bir şeyle yüzyordum. Fakat birden gizemli bir şey oldu ve ailemi kaybettim. O anda küçük olduğum için de panikledim ve simit benzeri yüzme aletimi kaybettim. O anki panikle ve yüzme bilmememin etkisiyle neredeyse boğulacaktım. İşin ilginç yanı ise deniz resmen o durumda bana yardım etmiş ve beni tam ailemin yanına sürüklemiş.

Az önce işin ilginç yanı dediysem de bana aldırmayın. İşin asıl ilginç yanı ise bunların hepsinin bir rüya olması. Evet, bunların hepsi bir rüyaydı. Ama bu bir rüya olsa da o günden sonra nedense içimde maviye karşı bir sevgi oluştu. İster inanın ister inanmayın, işte ben bu yüzden bir renk olsaydım, mavi renk olurdu.

Yiğit Deniz Gökkaya

5-B

KAR BEYAZI

"Ben bir renk olsaydım olurdu. Çünkü"

Öğretmenimiz bu ödevi verdikten sonra kendimi farklı renklerde hayal ettim. Mavi renk olmaktan başladım. Mavi olsaydım gökyüzü veya denizler, okyanuslar gibi masmavi olurdu ve çok güzel görünürdüm. Üzülüp de başımı öne eğdiğimde annem "Başını öne eğme, hep gökyüzüne bak, kendini daha iyi hissedersin." derdi. Annemin bu söylediği aklıma geldi. Belki de daha iyi hissetmemi sağlayan gökyüzünün rengidir diye mavi olmak istedim. İnsanlar bana bakınca kendilerini daha iyi hissetsinler diye. Birkaç gün sonra yeşil renk olmak istediğimi hissettim. Yemyeşil bir ormanın verdiği huzur gibi ben de insanlara ihtiyacı olan huzuru vermek istediğim için. Sonra kırmızı renk olmak istedim. Çünkü o gün kırmızı rengin heyecan ve enerji verdiğini öğrendim bir videodan. Beni görenler heyecanlanırdı. Benden enerji alıp yapmak istedikleri için hemen harekete geçerlerdi. Yapmak istediklerini yapınca da mutlu olurlardı. Ne güzel olurdu bu... Ödevimi tamamlamam için az zamanım kalmıştı ama ben hala karar verememiştim.

Bir akşam televizyonda film izliyorduk. O filmi izlerken gerçekten hangi renk olurdu karar verdim. İzlediğimiz film; kış mevsiminde, küçük bir kasabada yaşanan hikâyeyi anlatıyordu. Bir gün o kasabada kar yağmaya başladı. Kar yağdıkça her yer beyaza bürünüyordu. O kadar çok kar yağdı ki sabah uyandıklarında her yer bembeyaz olmuştu. Kar yağmadan önceki o kirli, eskimiş, kötü görüntüden eser kalmamıştı. Çöplerin üzeri örtülmüştü, yollardaki çukurlar kapanmıştı. Eski olan evlerin, arabaların eskiliği görünmez olmuştu. Eskiler ile yeniler arasındaki farklılıklar da görünmüyordu. Kurumuş ağaçlar bile çok güzel görünüyordu. Bunları seyrederken aklımda şu düşünce oluştu. Ben bir renk olsaydım kar gibi beyaz olurdu. Çünkü o zaman bütün çirkinlikleri, çöpleri, eskilikleri örterdim. Bazı farklılıkları ortadan kaldırabilirdim. Belki tüm dünyayı güzelleştirebilirdim karın beyazlığıyla kurumuş ağaç dallarını güzelleştirdiği gibi...

Berk Alaçam

5-C

HUZURUN RENGİ YEŞİL

Eğer ben bir renk olsaydım rengimin yeşil olmasını isterdim. Çünkü yeşil renk bana sevdiğim şeyleri hatırlatıyor. En sevdiğim meyve ve sebzelerin genellikle rengi yeşildir. Mesela yeşil elma, erik ve benzeri meyveleri yemeye bayılırım. Yeşil, her gün üzerinde gülüp oynayan cıvılcıvılcı çocuklara ev sahipliği yapan çimenlerin rengidir. Yemyeşil çimenler biz çocuklara enerji verir.

Yeşil renk, kış mevsiminden sonra tabiatın uyanışını temsil eder. Ağaçlar önce yaprakları açar, çiçeklerinden önce... Topraktaki otlar, çimenler toprağın canlanışını haber verir bize. Ayrıca doğadaki bu yeşillik sayesinde tüm canlılar yaşamlarını sürdürme imkânı bulmaktadır. Ağaçlar, otlar ve çimenler, insanlar ve hayvanlar için yaşamımızın olmazsa olmazı olan oksijeni üretir. Ayrıca yaşamımızın diğer olmazsa olmazı olan beslenmemizi de sağlar. Yeşil olmayan bir dünya yok olmaya mahkumdur.

Yeşil olmasaydı dünya nasıl bir yer olurdu? Yeşilin olmadığı bir dünyayı düşünmek bile istemiyorum. Bir düşünsenize yeşilin olmadığı dünyayı... Her yer sarı, kahverengi, siyah, kırmızı Ne kadar sıkıcı değil mi? Herkes mutsuz ve huzursuz olurdu.

Yeşilin huzurun rengi olduğu söylenir. Bence çok doğru bir tespit. Yeşil tüm insanlarda olduğu gibi bende huzur, rahatlık, mutluluk ve benzeri duyguları ortaya çıkarıyor. Yeşil benim en sevdiğim renktir çünkü ben hayatta mutlu olmayı ve huzurlu olmayı çok seviyorum...Mavi gökyüzü ve denizin verdiği huzur, sarı güneşin verdiği enerji, yeşilin sakinliği ile buluşmasaydı tamamlanamazdı. Sarı ve mavi var olduğu sürece yeşil hep olmalı bence.

Mustafa Ege Akkaya

5/C

BİR RENK OLSAYDIM

Bir renk olsaydım yeşil olurdu çünkü doğayı temsil ediyor ve en çok yeşil renkli meyveleri sebzeleri seviyorum. Doğa da benim ve bütün insanlar için çok önemli. Ben anasınıfından itibaren doğa ile ilgilenmeye ve sunumlar yapmaya başlamıştım. Tabii annem ve babamda bana bu konuda çok destek olmuştu. Ayrıca yeşilin insana huzur verici ve canlandırıcı bir etkisi var. O yüzden ben her yeşillik alana gittiğimde kendimi huzurlu ve özgür hissediyorum. Doğayı sevmemim bir diğer nedeni bizim yaşamımız için çok önemli bir yer tutması.

Ama son zamanlarda teknolojinin gelişmesinden dolayı insanlar doğa ile daha az etkileşime geçmeye başladılar. Bu da insanların psikolojik sorunlarının yaygınlaşmasına yol açtı. Bazı insanlar kendilerini doğanın bir parçası değilmiş gibi görüyorlar oysaki bu düşünce çok yanlış. Her canlının doğayla bir bağlantısı vardır. Bazı insanlar ise kendilerini doğadan üstün görüyorlar. Bizim yaşamımızı sağlayan şeyden kendimizi üstün görmemiz çok anlamsız. Oysaki her insanın doğaya saygı duyması lazım. Peki doğa bize iyilik yapıyor ama biz ona iyilik yapıyor muyuz? Hem hayır hem evet, doğada nesli tükenmekte olan bazı bitki türlerini çoğaltıyorlar veya hayvanat bahçelerinde yaralı hayvanları iyileştiriyorlar. Ayrıca bilim insanları yapay et bile yapabiliyorlar bu da daha az hayvan kesmemize yol açacak. Verdiğimiz zararlar ise ormanları yok ederek bina yapıyoruz kısacası oksijen kaynaklarımızı yok ediyoruz. Bunların sonucu sel heyelan vb. doğal afetler yaşanıyor. Bunlara rağmen insanlar bina yapmaya devam ediyor. Özellikle ülkemiz buna çok güzel bir örnek.

Bu noktada bütün bunların yeşil renk ile ne ilgisi var diyebilirsiniz. Şu an bahçeme ve uzaklara baktığımda birçok farklı yeşil görüyorum. Bizi serin tutan çamın yeşili hem meyvesiyle hem de dalıyla güzel olan zeytinin yeşili ve kuşlara yuva olan ağaçların yeşilini görüyorum. Yeşil olan her şeyin insanla ve yaşamla bağlantısı var. Yeşil doğa ile bağlantılı doğal ortamları yok etmek dünyamızın giderek yaşanılmaz bir yer haline

gelmesine neden oluyor. Peki ya Dünya yaşanılmaz bir yer haline geldiğinde hangi gezegene gideceğiz? Herhangi bir gezegende yaşanılabilir ama hiçbir gezegen dünyanın yerini tutamaz.

Diğer bir sorun da Dünya üzerindeki içilebilir su kaynakları neredeyse tükenmek üzere ve bu da hem doğa hem de bizim için çok büyük bir sorun. Yeşil azaldıkça yeraltı su kaynakları da azalıyor. Biliyoruz ki su olmazsa içinde canlılar yok olur.

Atatürk, 27 Aralık 1919'da Ankara'ya geldiğinde ağaç ve yeşil yoksulu bir kentle karşılaştı. Millî Mücadele sonrası bu Türkiye Cumhuriyeti'ni bu yoksul kentten yükseltecekti. Başkent Ankara'nın yeni konutlara, yeni okullara, yeni yollara olduğu gibi yeni parklara, yeni bahçelere ve hatta ormanlara ihtiyacı vardı. Atatürk'e göre ağaç, çiçek ve yeşillik medeniyet demektir. Ancak ağaçsız, ormansız, yeşilsiz uygar hayat olmazdı. Ona göre, "Ağaçsız toprak vatan değildir..." Atatürk Orman Çiftliği'ni planlarken: "Yeşil görmeyen gözler renk zevkinden mahrumdur. Burasını öyle ağaçlandırınız ki, kör insan bile yeşillikler arasında olduğunu fark etsin" diyordu.

Özetle yeşil, sadece bir renk değil hem dünyamız hem ülkemiz için birçok şeydir. Vatan gibi savunmak gerekir.

Murat Cem Mercan

5-C

MOR RENK

Bir renk olsaydım mor renk olmak isterdim çünkü hem en sevdiğim renk hem de mor renk bende yardım severliği, iyi kalpliliği ve mutluluğu çağrıştırıyor.

Renk olarak morun diğer renklerle uyumu iyidir. Bu açıdan renklerin birbirine yardım ettiğini düşünüyorum. İnsanlar gibi... Yardım severliğin için de iyi kalplilik olmadan olmaz ve bunun sonucunda da mutluluk gelir. Dolayısıyla mor renk benim için her zaman olumluyu çağrıştırır.

Mor renk aynı zamanda asaletin ve zenginliğin simgesidir. Burada asalet ve zenginlik olarak sadece somut değil aynı zamanda soyut anlamda da ruhun asaleti ve zenginliğidir diye düşünüyorum. Ruhun zenginliği, çeşitliliği onu somutlaştırıp iyilik olarak karşımıza çıkaracaktır. Dolayısıyla bütün bu soyut ve somut pozitif duyguları kendi içinde barındıran renktir mor. Hele ki bir de somut olan zenginliğe sahip olan kişilerin bunu diğer ihtiyacı olan insanlara yansıtip mutlu olmaları ve etmeleri paha biçilemez.

Müzik kendi içinde uyumludur. Bu uyumun temelinde mor renk varmış gibi düşünüyorum. Notaların ilki olan "Do" nun mor rengi temsil ettiğine inanıyorum. "Do" notası görünce aklıma hemen mor renk geliyor.

Mor renge bakış açım bu şekilde. Renkleri ve özellikle mor rengi hayatımın her alanına koymayı seviyorum.

Azra Melek Ergin

5-C

MASAL GİBİ MAVİ

Gözümü kapayıp bir şey hayal etmek istediğimde hep gözümün önüne mavi renk gelir. Nedenini bilmediğim bir duygu kaplar içimi mavi rengini görünce. En çok da aklıma gelen gökyüzü ve deniz olur. Hem gökyüzünde hem de denizde mavinin bütün tonlarını görmemiz mümkün ve ben işte o bütün tonları çok seviyorum.

Bir renk olsaydım mavi olurdu çünkü en başta sevdiğim bir renk. Mavi olduğumda bu dünyaya sakinlik verirdim. Bu sakinlik insanlara sağduyulu olmayı öğretirdi ve kimse kimsenin kalbini kırmazdı. Bence hoşgörünün rengi olurdu maviyle ve böylece arkadaşlıklar hiç bitmezdi. Kavgalar, savaşlar, kötülükler biter ve bir daha hiç ortaya çıkmazdı. Etrafa saçtığım dinginlikle kalpler huzur bulurdu. Kimse kimsenin sözünü kesmez, yüksek sesle konuşmak kimsenin aklına bile gelmezdi.

Tüm dünyaya yayılırdım, maviliğimi bulaştırırdım. Bir virüs gibi iyilik verirdim herkese. Düşünsenize güzel masallardaki gibi bir dünyamız olurdu. Kimsenin kimseden üstün olmadığı, kardeşliğin yaşandığı bir dünya... Güzelliklerin çoğaldığı, fedakarlığın hak ettiği değeri gördüğü, huzurun arttığı bir dünyada kim yaşamak istemez ki?

Mavi rengimle kalplerdeki karanlığı yok ederdim. Birbirinin gözlerine umutla bakan insanlar, sevgi ve saygı dolu nesiller çoğalırdı. Yüreğlerimiz neşeyle dolardı. Herkes rahat nefes alır, yollarımızdaki engelleri kolaylıkla aşardık. Karşılaşılan olumsuzluklar elbirliğiyle ortadan kaldırılırdı. İnsanlar birbirlerine destek oldukça sorunlar hafifler yerini güzellikler alırdı. Mavi rengimin iyileştirici ve huzur verici etkisiyle zorlukları kolay bir şekilde hallederdik.

Ben mavi olurdu. Aynı gökyüzü ve deniz gibi sonsuz olurdu. Özgürlüğü temsil ederdim. Tüm güzelliklerimi ve iyiliklerimi de özgürce sonsuzluğa bulaştırırdım. Diğer bütün renklerle de ahenk içinde neşeyle yaşardık.

Dorukhan Uzun

5-D

BİR GÜNÜM

Merhaba, ben bir denizatıyım. Daha tam olgunlaşmamış genç bir denizatıyım ben. Ben ailemle ve kardeşlerimle yaşıyorum. Bugün size bir günümün nasıl geçtiğini anlatacağım.

İlk olarak biz bir mercanın kuytusunda yaşıyoruz. Bu yer bize zamanla küçük gelmeye başlasa bile ben burayı çok seviyorum. Sabah kalktığımda annem ve babam burada olmuyor çünkü yemek aramaya gitmiş oluyorlar. Biz plankton, su pireleri ve küçük balıklar gibi küçük canlılarla besleniriz. Bu tür canlıları bulmak çok zor olmasa bile bazen aç kalabiliyoruz çünkü büyük balıklar bazen bu taraflara geliyorlar ve buradan ayrılamıyoruz. Tabii ki benim de arkadaşlarım var. Arkadaşlarım genelde küçük balık türleri oluyorlar. Yemekten sonra hep birlikte toplanıp tek başımıza yaşayabilmek için avlanmayı öğreniyoruz. Bu bazen zorlayıcı olsa bile kendi yemeğini kendimiz kazanmak bizi mutlu ediyor. Arkadaşlarımızla bazen su yüzeyinden geçen büyük cisimler görüyoruz. Bu tür cisimlere yaklaşmak çok ilgimi çekiyor ama anneler bunların çok tehlikeli olduğunu söylüyorlar. Annemin söylediğine göre bu cisimler bir zaman o küçükken onun arkadaşını alıp götürmüş ve arkadaşını bir daha gören kimse olmamış. Bu yüzden annem su yüzeyine yaklaşmamıza hiç izin vermiyor. Açıkçası bu hikâyeyi duyduktan sonra merakım iyice artsa da artık su yüzeyine gitmekten çok korkuyorum.

Avlanma süresi bittikten sonra bize sabır eğitimi verilir çünkü biz denizatları avlanırken çok sabırlı davranırız. Bu bilgiler üzerine tekrar bir sonraki öğün için avlanırız. Daha sonra eve gelince kardeşlerimle çeşitli oyunlar oynayıp yemeklerimizi yeriz. Benim en sevdiğim planktondur çünkü bu canlılar çok lezzetli olur ve bugün şansımıza plankton yiyoruz. Tabii herkes gibi bizim de komşularımız var ve ben bu komşularımıza çok değer veriyorum çünkü neredeyse aynı yaşam alanını paylaşıyoruz. Bütün bunlar bitince bir köşeye yatıp su yüzeyinde neler olduğunu düşünürken uykuya dalıyorum.

Ada İrez

6-C

BALİNA OLSAM

Güneşin ışıkları yüzüme çarpıyordu, gülümseyerek uyandım. Merhaba, benim adım Meraklı, ben bir balınayım. Biz balinalar okyanusların kralı, büyüleyiciyi su dünyasının yine büyüleyici canlılarıyız.

Etrafıma baktığımda balina arkadaşlarımla huzurlu ve sakin bir şekilde yüzdüğünü gördüm. Balina olarak okyanusun engin maviliğinde özgürce yüzmek beni hep heyecanlandırır. Suyun üstünde hafifçe süzülme ve diğer balinalarla bir araya gelmek, beni mutlu eder. Sürüler hâlinde dolaşır, arkadaşlarımla oynar ve denizin sonsuz güzelliklerini keşfederim.

Bir balina olarak yaşamım, göçlerle dolu bir serüvendir. Her yıl farklı bölgelere göç eder, yeni yerler keşfeder ve farklı deneyimler yaşarım. Bu göçler sırasında diğer balinalarla birlikte seyahat etmek, arkadaşlık kurmak ve birlikte büyüme, benim için büyük bir keyiftir.

Balina olmanın bir diğer güzel yanı da doğayla iç içe olma şansıdır. Deniz ekosisteminin bir parçası olarak yaşam alanlarımızı korumak ve denizlerdeki diğer canlılarla uyum içinde yaşamak önemlidir. Bu yüzden bir balina olarak doğanın bir parçası olarak yaşam alanlarımızı korumak için çaba göstermek önemlidir.

Karnımın guruldamasından acıktığımı anlıyorum, belki de avlanma zamanımız geldi. Hemen balina arkadaşlarımla sesimle iletişime geçtim. Biz balinalar, aramızdaki iletişimimizi sesimizle sağlarız. Bazen bu iletişim sırasında çıkardığımız sesler şarkıya dönüşür. O anlar çok komik olur. Sürüyle birlikte avlanmak da çok zevklidir. Biz en çok krill (yengeç benzeri deniz canlısı) ve küçük balıklarla besleniriz. Günün büyük bir kısmını avlanarak geçirdik bugün. Çünkü çok büyük olduğumuz için doymamız da çok zaman alıyor.

Arada nefes almak için su yüzüne çıkıp ciğerlerimizdeki karbondioksiti dışarı vererek taze oksijen depoluyoruz. İşte, tam o anlardan birinde nefes almak için su yüzüne çıktığımızda bizi olağanüstü bir manzara karşıladı. Hepimiz büyülenmiştik. Oyun oynamaya başladık hemen. Suyun üstünde bir ben atıyorum, bir arkadaşlarım, o kadar çok eğleniyoruz ki. Gün batmaya başladı; gökyüzü turuncu, pembe ve mor renklerine bürünürken manzarayı

seyretmeye başladık. Sonra okyanusun derinliklerine bir daha dalıp çıktığımızda bu sefer de bizi yıldızlar karşıladı. Yıldızları da bir süre seyrettikten sonra huzurlu yuvamıza okyanusun derinliklerine uyumak için daldık.

Bir balina olarak yaşamak, okyanusun derinliklerindeki bu büyüdü dünyanın tadını çıkarmak demektir. Özgürlük, macera, arkadaşlık ve doğayla iç içe olma hissi, balina olarak yaşamın en güzel yanlarından sadece birkaçıdır.

Beren Elveren

6-C

MAVİ SULAR

Yine o kornoya benzeyen sesimle maviliklerin içinde süzülüyordum. Uzaktan biri bana "kaptan" diye gıkladı. Ama karnım o kadar açtı ki yakın arkadaşım deniz ineğini bile yiyebilirdim. Fakat yaşadığım bölgede avlanabileceğim balıklar göremez oldum. Bu durum beni çok üzüyordu.

Okyanus hayatımı burada noktalayacak kadar aç kalmıştım. Daha bol balıkları olan yeni yerleri keşfetmek üzere kendimi suyun akışına bıraktım. Suyun altında kendimi çok mutlu hissediyordum. Derinlere daldıkça yeni keşifler yapıyor olmak beni daha da heyecanlandırmıştı. Bu yolculukta arkadaşım deniz ineğini arkada bırakmak beni üzeceğinden beraber yola çıktık.

Bu yolculukta neler yaşayacağımızı, neler göreceğimizi çok merak ediyorduk. Ama bir an önce karnımızı doyurmamız gerekiyordu. Yoksa bir gün daha yüzecek gücümüz kalmayacaktı.

Yaşamda her türlü canlının ne kadar önemli olduğunu insanoğlu fark etse bu kirliliklerin ortaya çıkmasını engellemiş olurlardı. Bu kadar kötü görünen deniz dipleri için mücadele etmemiz gerektiğini konuşup mercan resifi balıklarla karnımızı güzelce doyurup dinlenmek üzere kendimizi Mangrov Ormanı kenarındaki kumlara gömerek uykuya daldık.

Gökkuşağının tüm renklerini masmavi denizin içinde görmek beni ve tüm panda arkadaşlarımı, aynı mutlulukla kaplamış olmalı ki hepimiz gördüğümüz bu rüyadan uyanmak istemedik.

Ahmet Eymen Taşpınar

6-C

TİTANİK'E YOLCULUK

Merhaba benim adım Pasifik. Ben bir İşpermeçet balinasıyım. Adımı ise türümün favorisi olan Pasifik Okyanusu'ndan alıyorum. Bizler, dişli balinaların en büyüğüyüz. Erkek cinsimizin boyu, 20 m'ye kadar uzayabilir. Ağırlıkları ise 45-70 ton arasındadır. Benim gibi dişiler ise boy olarak 9 ila 13 metre arasında ve 15 ila 20 ton ağırlığında olabilir. Bizim beynimiz, yaşayan memeliler arasındaki en büyük beyindir. Biz 1200 metre derinliğe dalıp bir saat su altında kalabiliriz. Bu sebeple ben, dünyanın en derinine dalabilen ender deniz canlılarından birisiyim.

20 metre uzunluğunda ve 70 ton ağırlığında olan erkek kardeşim Atlas, dünya üzerindeki okyanusları gezmeyi çok sever. Bu sebeple, ben ona "Denizlerin Hükümdarı" derim. Atlas bir gün, Atlantik Okyanusu'nda gezerken rastladığı Titanik adlı batık gemiye birlikte dalmamızı önerdi. Ailemiz, bunun tehlikeli olabileceğini söyledi ama dünyanın en büyük deniz canlıları olarak bu bizi pek korkutmadı. Ancak kardeşim ve ben katil balinalardan, büyük beyaz köpekbalıklarından ve dünyanın en yırtıcı canlıları olan insanlardan korunmak zorunda olduğumuzu biliyoruz. Bizim onlara hiçbir zararımız olmadığı halde pek çok arkadaşımız insanoğlunun zıpkınlarıyla can verdi.

Atlas Okyanusu'na vardığımızda, Titanik'i bulmamız çok zor olmadı. Çünkü daha önce söylediğim gibi kardeşim buraları çok iyi bilir. Okyanuslarda gezerken pek çok batık gemi ile karşılaşırız ama doğrusunu söylemek gerekirse bu gördüğüm en büyük batık gemiydi. Derinlerde basıncın çok olması, dip akıntılarının çok güçlü olması ve o derinliğe ışık ulaşmadığı için zifiri karanlık olması sebebiyle bizim için bile batık da gezinmek zordu. Büyük metal iskelet okyanus zemininde yatıyordu. Gemi formu tamamen bozulmuştu. Deniz tabanında yayılmış büyük, metal, paslı bir enkazdı.

Daha sonra, suyun yüzeyinde başka bir gemiyi fark ettik. Bu gemiden okyanus tabanına indirilen küçük deniz altını gördük. Kardeşim insanların Titanik'in batığına fazlasıyla ilgi gösterdiğini ve sürekli buralarda dolaştıklarını söyledi. İnsanları görmek, bizi önce biraz endişelendirse de bu insanların avcı olmadığını, tek ilgilendiklerinin Titanik olduğunu fark edince rahatladık. Atlas ve ben suyun yüzeyine çıkarak başımız üzerindeki burun deliklerimizden akciğerlerimizdeki havayı dışarı püskürttük. Nedense bu insanların çok

hoşuna gidiyor. Yüzeydeki gemideki insanların heyecanla bizim olduğumuz tarafa koşarak bizi seyrettiğini gördük. Atlas şov yapma fırsatını kaçırmayarak birkaç kere dalıp çıkarak su püskürttü. Atlas insanlara olan ilgisini kaybedince şovunu bitirip Büyük Okyanus'ta yer alan okyanusların en derin yeri olan Mariana Çukuru' na gidip biraz da orayı keşfetmeyi teklif etti. Her ne kadar yolumuz uzun olsa da bu teklifi kabul ettim. Ne de olsa biz dünyanın en büyük canlılarının türünden geliyoruz ve okyanuslar bizim evimiz.

Ela Cerrahoğlu

6-B

DENİZ KAPLUMBAĞASI OLARAK BİR GÜNÜM

Eğer bir deniz canlısı olsaydım, bir deniz kaplumbağası olmayı isterdim. Deniz kaplumbağaları, dünya denizlerinin hemen hemen her yerinde yaşayabilirler. Yavaş hareketleri ve dayanıklılıkları ile bilinen deniz canlılarından. Bir deniz kaplumbağası olsaydım bir günüm şöyle geçerdi:

Sabah uyanınca güneş ışığına doğru deniz yüzeyine çıkarım, yüzgeçlerimi kullanarak deniz üzerinde süzülürüm. Sabah güneşinin altında biraz yüzer, oksijeni içime çekerim. Ciğerlerim oksijene doyduktan sonra karnımı doyurmak için yiyecek aramaya başlarım. Nefesimi çok uzun süre tutabilirim, bu sayede deniz altında uzun süre kalabilirim. Yavaş yavaş denizin altına dalarım, deniz bitkileri ve kayalıkların arasında kendime yiyecek ararım. Bulduğum avları yiyerek karnımı doyururum.

Öğlen olup hava ısındığında, insanların olmadığı sakin bir kumsala doğru yüzerim. Sıcak kumsalda dinlenir ve enerji toplarım. Çok sıcak olduğunda ise denize dalar serinlerim.

Öğleden sonra, denizde yavaş yavaş yüzerken, yunuslar, yengeçler, denizanaları, balıklar ve hatta bazen akrabalarımınla karşılaşırım, onlarla sohbet ederim. Bu sohbetler beni ve arkadaşlarımı çok mutlu eder.

Akşam olunca, sahile çıkar, güneşin batışını izlerim. Akşam saatlerinde biraz avlanırım, bu saatlerde etrafta çok yiyecek olur. Karnımı doyurduktan sonra uyumak için güvenli bir koya giderim.

Gece olunca, yavaşça denizin altına dalıp uyurum. Bütün gece güzel rüyalar görüp ertesi gün dinç olarak kalkar ve yeni maceralara doğru yol alırım.

Yiğit Özdemir

6-D

BÜYÜK FARK

80'li yılların çocukları, küçük ama sevimli bir kasabada büyümüş bir ikizdi, Alev ve Fulya. Ailesi çok varlıklı değildi ama eğitim görmeleri için her şeylerini veriyorlardı. O zamanlar kız çocuklarına da eğitime böyle bir kasabada ters karşılanıyordu. Ama onlar lise sonuna kadar zorla ya da istekle eğitim görmüşlerdi. Alev geleceği için hep çok çalışırdı, Fulya ise o ne kadar çalışıyorsa o kadar dersleri takmıyordu. Üniversite sınavında ikisi de yaptıklarının karşılığını almışlardı. Alev yüzde yüz bursla İstanbul'un en seçkin mühendislik bölümünü kazanmıştı. Fulya'nın notu ise normal üniversitelere bile tutmuyordu. Bunun üzerine Alev okumaya İstanbul'a gitti, Fulya ise kasabadaki biri ile evlendirildi.

Yıllar geçti, Alev ailesini görmeye, bu kasabaya geldi. Hemen eski evine gitti. Fulya ile annesi fasulye ayıklıyor, babası gazete okuyordu. Alev'in geldiğini gördüklerinde çok mutlu olmuşlardı, babasındaki mutluluk başkaydı. Alev'de olan iş kadını havası, duruşunda bile belli olan öz güvenliği onu gururlandırmıştı. Belli ki Fulya'nın aksine ona harcadığı emekleri çöp olmamıştı. Biraz konuştuktan sonra babası Alev'e ne iş yaptığını sordu. "Türk hava yollarının ilk kadın mühendislerinden biriyim" diye yanıtladı. Bu sözcükler onu ne kadar gururlandırdıysa da Fulya'da azıcık bile utanmadığını gördü, ama kardeşinin de onla aynı haklara sahip olmasına rağmen, ondan çok daha iyi bir durumda olduğunu Fulya'da farkındaydı.

Defne Taşbakan

7-B

KENDİME MEKTUP

Şu satırları yazdığım an itibariyle, 2024 yılında yaşıyorum ve senin ne tür bir yaşam sürdüğünü merak ediyorum. Belki de şu an hayal bile edemeyeceğimiz teknolojilerle çevrili bir dünyada yaşıyorsunuz. Belki de uzaklardaki bir gezegende ya da bir koloni yerleşiminde yaşıyorsunuz. Ne olursa olsun, umarım ki bu mektup eline ulaşır...

Mektubu 2050 yılında açmış olacağımı varsayarak,

Şu an neredeyim? Ne iş yapıyorum? Evli miyim? Çocuğum var mı? Ortaokuldaki arkadaşlarımla hala görüşüyor muyum? Köpeğim var mı? Annem babam nasıl? Tüm bunları çok merak ediyorum.

Şu an Dünya pek iyi bir durumda değil. Küresel ısınma gerçekten hayatlarımızı çok kötü etkiliyor. Mevsimler birbirinden ayırt edilemez oldu, bir gün hava sıcakken ertesi gün çok soğuk oluyor. Aslında bu dengesizliğin bütün sebebi bizleriz. Günümüzün teknolojisi hayatımızı her ne kadar kolaylaştırırsa da bir o kadar zorlaştırıyor.

Artık insanlar kendilerini ne sanıyorlarsa Allah'ın işine de karışıyorlar. Ay başında drone'lar ile Dubai'ye yağmur bulutu getirdiler ve her yeri su bastı. Doğal olmayan bir yağmur "yarattıkları" için sonuçlarına katlanmak zorundalar.

İş sadece çevre ile de bitmiyor. Ne hikmetse birbirlerini bombalamakla buldular çözümü bazı devletler. Neyse ki şimdilik bu hadiseler bizim topraklarımızda yaşanmıyor. Şimdilik.

Acaba gelecekte gerçekten uçan arabalar, ışınlanma, sıradan insanların turizm amaçlı uzaya gitmesi gibi şeyler gerçek oldu mu? Keşke şimdiden öğrenebilsem.

Sonuca varmam gerekirse, umarım umduğum gibi mutlu ve huzurlu bir hayat sürüyorsunuzdur.

En güzel dileklerle,

Bugünün Ben'i.

Rüzgar Deniz Erol

7-A

MANTİS KARİDESİ

Genelde 10 cm boyutlarında olup, 38 cm'ye kadar büyüdükleri gözlemlenmiştir. Bugüne kadar keşfedilmiş 450 kadar çeşidi vardır. Gözlerinin görüş açısı ve reseptörleri, diğer canlılara oranla çok daha fazla gelişmiştir. Ön taraflarında bulunan iki adet kolu ile avlarını etkisiz hale getirmektedir. Kolları çok güçlüdür. Boyutuna oranla kollarının gücü, kendisini dünyanın en güçlü canlısı yapmaktadır. Laboratuvar veya akvaryumlarda muhafaza edildiğinde cam yapılar kullanılamamaktadır. Ön kollarıyla uyguladığı fiziksel darbe çok güçlü olduğundan, camdan yapıları çok rahatlıkla kırabilmektedir. Genelde plastikle kaplı ortamlarda muhafaza edilmektedirler. Pek çok yörenin yemek kültüründe de yerini almaktadır. Özellikle Japon mutfağında, suşi ile birlikte çokça tercih edilmektedir. İnsanlar dâhil olmak üzere birçok canlıdan daha fazla renk görmektedirler. Karides, en az 100 bin renk algılayabiliyor. Bu rakam, insan gözünün algı kapasitesinin 10 katına denk geliyor. Kızgınlığın vb. renkleri bile görebilen hayvanlardır.

Bugün mantis karidesi olarak pasifik okyanusundaki evimde uyandım. Sabah ne yiyeceğimi düşündüm; yengeç mi, midye mi yesem bilemedim ve en sonunda karşıma iki yengeç çıktı. İkisini de dünyanın en güçlü yumruklarına sahip birisi olarak avladım. Yemeğimi afiyetle yedikten sonra dışarı çıkıp gezmeye karar verdim; dışarıda birkaç dalgıç gördüm, su altı kameraları ile beni çektiler, ben de hiçbir şey bilmiyor gibi günüme devam ettim. Gezerken iç çektim, bu su altının güzellikleri beni her gün ayrı ayrı şaşırtır; o mercanların renkleri, canlıların çeşitliliği. Öğleye doğru arkadaşlarıma takıldım ve bu sefer istiridye yedik ve tabii ki en sevdiğim mekanımda Mantise özel restoranında, manzarası hakkında konuşmuyorum bile.

Akşam da bir güzel ders çalıştım ama Türkçeye öncelik verdim. Çok verimli geçtiğini düşünüyorum. Akşam yemeğinde midye yedim -gerçekten çok seviyorum midyeyi- midyenin üstüne bir de midye suyu içtim (midye suyunu tamamen ben uydurdum). Akşamda yatmadan önce kitap okuyup biraz zehirli antenlerimi ve yumruklarımı test ettim, tabii ki yorucuydu, ben de bunun üstüne bir güzel uyku çektim.

Duru Özdemir

6-B

FIRTINA GRİSİ GÖZLERDEKİ SON DERS

90'lı yılların tozlu kokusu öğrencilerin bir ömür dirsek çürüteceği ahşap sıralara bir daha çıkmamak üzere kazınmıştı. Öğrenciler gıcırdayan tahtaların üzerinde topuklu ayakkabıların çıkardığı tok seslerle bir anda sus pus oldu. Daha içeri girmeden hissedilen eski kitap kokusu adeta ağır bir edebiyat dersinin habercisiydi. Sıkıca topuz yapılmış simsiyah saçları, fırtına grisi gözleri ve ütülenmiş dantelli siyah elbisesinin üzerindeki büyük broşuyla edebiyat öğretmenlerinin sınıfa girmesini izlediler...

Eski yılların melankolisinden çıkmak için sert kahvesini yudumladı otobüs şoförü Ahmet Bey. Bir zamanlar dirsek çürüttüğü okulundaki edebiyat dersleri hala taze birer anıydı onun için. Çocukluğunun nostaljisi otobüsün zemininde yankılanan tok ayakkabı sesleriyle bölündü. İçeri gri saçları sımsıkı topuz yapılmış, siyah ütülenmiş dantelli elbisesi ve büyük broşuyla yaşlı bir kadın girdi. Yılların eskitemediği fırtına grisi gözlerinde bir zamanlar sınıfları sus pus eden pırıltı hala ordaydı. Ahmet ona biletini uzatan eski edebiyat öğretmenine:

-Hocam beni tanıdınız mı ben eski lise öğrenciniz Ahmet. Fırtına grisi gözlerdeki ufak yumuşama Ahmet için yeterliydi.

-Bilete gerek yok hocam siz kaç yıl bizim kahrımızı çektiniz. Bu da benim hediyem olsun. Öğretmenin ince solgun dudakları yavaşça yukarı kıvrıldı:

-Onca derse rağmen en önemlisini unutmuşsun, senin öğretmenin olsam da ben doğru bildiğimden şaşmam. Bileti eline verdikten sonra tok sesler eşliğinde yerine oturdu.

Sura UÇAR

7-B

GELECEKTEKİ BEN

Selam Bartu, ben geçmişteki Bartu şu an yedinci sınıftayım ve bu mektubu ihtiyacın olduğu zaman açman için saklayacağım. İleride çok önemli bir sınava gireceksin. Belki de bu sınav bizim hayatımızı değiştirecek. Bu sınavda stres yaparsam bir yıllık emeğim boşa gidebilir. Bu nedenle en fazla uzak durman gereken şey stres. Eğer beceri temelli soruları hızlı çözmeye alışırsan bu sınavı halledebilirsin diye düşünüyorum. Bu sınav hayatımız boyunca gireceğimiz birçok sınavdan daha önemli çünkü bir defa gireceğim. Bu mektupta sınavdan bahsedip ikimizi de sıkmak istemem. Başka konulardan bahsedelim. Eğer Türkiye’de mutlu olamazsan mutlaka yurt dışına git. Orada eminim ki rahatça iş imkânı bulabilirsin. Eğer yapay zekâ eğitim vermeye başlarsa buna karşı çıkmalısın. En önemlisi ise her zaman küresel ısınma, çevre kirliliği ve mevsim değişikliğine karşı savaşçı çevreci bir yaşam sürmelisin. Ayrıca bunlar hakkında farkındalık yaratmalı ve çevreci derneklerde gönüllü olarak çalışmayı da düşünmelisin. Yabancı dilini geliştirmelisin. Bateria çalmaya devam etmelisin ve her zaman hayatında spora yer vermelisin. Anne ve babana karşı hep fedakâr davranmalı ve dürüst olmalısın. Unutma! Aile arkadaşlardan önce gelir. Daha yeni “The Land Of Legends” adlı bir tema parka gittim. Genetik sağlık problemlerim nedeniyle bir sürü oyuncağa binemedim. Büyüyünce buraya gitmeli ve o oyuncaklara binmelisin. Şu an aşırı bir futbol tutkum var. Bunu devam ettirmeli ve büyük bir takımın önemli bir maçına gitmek için para biriktirmelisin. Karşıyaka’nın basketbol maçlarına da gitmelisin ve Karşıyaka’yı yani doğup büyüdüğün yeri mutlaka ziyaret etmelisin. Fakat asla bahis oynamamalısın ve kötü alışkanlıklardan uzak durmalısın. Oyun da bunlara benzer bir şey. Şu an oyun oynasan bile büyüyünce oynamamalı eğer oynayacaksan kısıtlı bir süre oynamalısın. Eğer bir aile kuramaz isen yardıma muhtaç bir kedi almalısın. Çünkü kedi seni sever ve böylece sevilme ihtiyacın da azalır. Cimri olmamalısın. Eğer cimri olursan arkadaşların senden uzaklaşır ve seninle bir arada vakit geçirmek istemezler. Aşırı hız yapmaktan kaçınmalısın. Eğer yaparsan ufacık bir hata bile seni öldürebilir. Ahlaklı olmalısın. Ahlak ve disiplin bir arada ise seni doğru yoldan saptırmazlar. Ailenden olmayan bir kişiye aşırı güvenmemelisin. Fazla güven ve rahatlık seni bir anda tehlikeye düşürebilir. Eğer bunlara uyarsan bunlar şu an yaşadığın ve ileride yaşayabileceğin tehlikelerden seni uzak tutar. Bir gün yolundan saptığını düşündüğün zaman veya ihtiyacın olduğu zaman bu mektubu aç ve lütfen oku çünkü bunların hepsi iyiliğin için. Umarım bu mektup bize faydalı olur. Mektubun yerini sakın unutma. Yerini bir yere not al ve birine (annene veya babana) de söyle. Gelecekte görüşmek üzere...

Mehmet Bartu Pehlivan

7-B

ZENGİNLİĞİN TOHUMU

Bir zamanlar, küçük bir köyde yaşlı ve bilge bir adam vardı. Köylüler ona "Düşünen Adam" derlerdi çünkü her zaman düşünür ve her soruna akıllıca çözümler bulurdu. Bir gün, köyün gençlerinden biri ona yaklaştı ve dedi ki: "Büyük bilginizle bana para kazanmanın yolunu öğretebilir misiniz?"

Yaşlı adam gülümsedi ve cevap verdi: "Para kazanmak kolay, ama önemli olan onu doğru kullanmaktır. Senin için bir görevim var." Genç adama üç tohum verdi ve ekmesini söyledi. "Bu tohumlar büyüdüğünde, sana gerçek zenginliğin ne olduğunu gösterecekler," dedi.

Genç adam tohumları ekti ve sabırla bekledi. Aylar geçti ve tohumlar büyük, güzel ağaçlara dönüştü. Ağaçlar meyve vermeye başladığında, genç adam meyveleri sattı ve iyi para kazandı. Ancak, yaşlı adamın sözlerini hatırlayarak, kazandığı paranın bir kısmını köydeki fakirlere yardım etmek için kullandı.

Zamanla, genç adam sadece zengin bir tüccar olmakla kalmadı, aynı zamanda köyün en saygıdeğer insanlarından biri oldu. Yaşlı adamın dersi şuydu: "Gerçek zenginlik, sahip olduklarını paylaşmak ve başkalarının hayatlarını iyileştirmektir." Genç adam bu dersi öğrendi ve köyüne huzur ve refah getirdi.

Çınar Bayramıç

7-B

GELECEKTEKİ KENDİME

Sevgili Gelecekteki Derya,

Umarım gelecekte bu mektubu okurken sevdiğin işi ve hayatı yaşıyor olursun. Başlamadan önce hatırlatma yapmam gerekebilir diye öncelikle bunları yazmalıyım. Şu an 13 yaşındayım. Özel Ege Lisesinde okuyorum ve 7.sınıf öğrencisiyim. Okulumu, arkadaşlarımı ve öğretmenlerimi seviyorum. Derslerim ve sınavlarımda başarımlarım gayet iyi. Ayrıca seneye LGS' ye hazırlanıyor olacağım ve asıl heyecanım da bu yüzden. Neyse çok da uzatmayacağım. Asıl konumuza gelirsek ben gelecekte hangi mesleği yapacağımı çok merak ediyorum. Ortaokula başladığım zamandan beri fen dersini seviyorum ve ilgimi çekiyor. Bu yüzden ileride doktor olmayı istiyorum. Bunları sana anlatmam okuduğunda saçma gelebilir ama ben gerçekten geleceği çok merak ediyorum. Biraz da spordan bahsetmem gerekirse voleybol oynuyorum. Bazen yorucu gelse de aslında fark etmeden beni rahatlatıyor bu sayede ders çalışacağım zaman daha iyi odaklanabiliyorum ama beni en çok rahatlatan şey ne hatırlıyor musun? Tabii ki de müzik dinlemek! Şimdi gelecekteki bana bazı sorular soracağım çünkü cevaplarını çok merak ediyorum: Acaba bir şansım olsa hangi zamana gitmek isterdim? Hangi önemli olaylarda nasıl kararlar verirdim? Sadece tek bir şeyi değiştirme şansım olsaydı neyi değiştirirdim? Bunlar gibi birçok sorunun daha cevabını o zamanki benden dinlemek gerçekten çok isterdim. Son olarak en merak ettiğim konulardan bir tanesi de lise ve üniversite yıllarımların nasıl olacağı. Şimdiden derslerin önceki yıllara göre daha zorlaştığını 7. Sınıf olmama rağmen fark edebiliyorum. Kim bilir o zaman nasıl olacak? Fakat her şeye rağmen annem üniversite yıllarımların en eğlenceli yıllarımların olacağını söylüyor bence öyle de olacak. Umarım istediğim okulları kazanırım ve mutlu bir şekilde sevdiğim işi yapabilirim. Bunlar çok önemli şeyler hatta hayatımıza yön veren kararlar da diyebilirim. Sonuç olarak hayatımda umarım hiç ama hiç "keşke" diyeceğim kararlar vermem ve hep ailem, arkadaşlarım ve sevdiğimlerle birlikte mutlu, sağlıklı, başarılı ve huzurlu olurum.

Sevgiler,

13 yaşındaki Derya.

Derya Hasdemir 7-A

ÖLÜMÜN MAVİ ZİNCİRLERİ

"Çünkü pişman olabilirsiniz."

Neyden pişman olabilirdim? Hayatımda daha fazla pişman olabileceğim ne olabilirdi? Ölümü bile kabullenmiş bir insan neyden pişman olabilirdi ki? Yaşlı adamın o kırışık yüzüne baktım. Kitabına dönüktü yüzü ama sessizliği bile ses çıkarıyordu bu boş odada. Sormak istiyordum neyden pişman olabileceğimi ama boş verdim. Her şeyi boş verdiğim gibi bunu da boş verdim ve elimi kırmızı kutuya uzattım.

Kapağın ardındaki bana pişmanlık yaratabilecek şey çiçektir. Onlarca, belki yüzlerce mavi çiçek... Unutmabeni çiçeği. Anlam veremediğim bir kutu dolusu çiçek. Pişmanlık yaratamayacak kadar güzel çiçekler...

"Sana biçilen ömür." dedi yaşlı adam arkasını dönmeden. Bana biçilen ömür?

"Anlamıyorum." dedim "Bu çiçekler mi bana biçilen ömür?"

"Anlayacaksın." dedi yaşlı adam ve derin bir nefes aldı. "O çiçeklere iyi bak. Onların yapraklarına dokun. O yapraklardaki nefeslerini hisset. O yaprakların her biri senin yirmi dört saatin. O çiçekler senin ölüm saatin. Ama sayma! Sayma ki delirmeyesin, sayma ki nefes alabilesin. Ölüm korkusu, ölümden daha korkunçtur. Kalan yapraklarını sayma ki yaşayabilesin."

Kaldım. Baktım. Adamın yüzüne baktım uzun uzun. Kırışıklıklarına baktım. Gördüm. Her bir kırışıklığında bir ömür gördüm. Ve sonra önündeki kutuyu gördüm adamın. Benimkinin aynısı güzel kapalı kırmızı kutuyu.

Gözlerimi kapattım. Çiçeklere baktım. Yapraklarına dokundum. Nasırlı ellerimle okşadım onları. Ve saydım...

Dakikalar aktı ve ben saydım.

Saatler devrildi ve ben saydım.

Günler geçti ve ben saydım.

Saydım. Saydım.

Saydım. Saydım. Saydım. Saydım. Saydım. Saydım. Saydım. Saydım. Saydım. Saydım. Her bir mavi yaprağı saydım.

Kalbimin atışını duydum. Kalbimin atışını duydum. Kalbimin atışını duydum. Ömrümün tik taklarını... Her bir yaprakta bir gün daha, her nefes alışımında, her kalbimin atışında bir adım daha yaklaşıyordum ölümün karanlık kollarına. Ölümün soğuk nefesini enseme hissediyordum. Beni bir an olsun rahat bırakmıyordu. Ne yapıyordum? Neden yaşıyordum? Ne zaman ölecektim, kaç yaprak kalmıştı? Kalbim atıyordu, atması mı gerekiyordu? Şu saniye ölsem ne değişirdi? Kaç tane mavi yaprak vardı? Onları saymaya başlayalı kaç yaprak ömrünü yitirmişti. Ben... Yaşıyor muydum?

Durdum. Durdum.

Baktım. Baktım. Hala sayılacak onlarca yaprağı olan mavi çiçeklere baktım. Çiçeklerle biçilen ömrüme baktım. Unutmabeni çiçekleriyle... Yapraklarıyla kendini asla unutturmayan ölümün maviliğine baktım ve gördüm. Hayatı gördüm. Anlamsızlığını gördüm. Her nefes alışımın gereksizliğini gördüm. Yaşlı adamın bana bakan kırışıklarla dolu yüzünü gördüm. Acımayla bakan yüzünü. Ve sonra anladım: O kırışıklıklardaki yaprakların sayısını ve fark ettim adamın boş vermişliğini. O an anladım. Ve gördüm onu, ağzı açık bana dönük o kırmızı kutuyu. İçinde tek bir yaprağıyla bana göz kırpan o mavi çiçeği gördüm. Tek bir yaprak. Tek bir yaprak. Son bir yaprak. Son bir nefes. Son bir kalp atışı. Ve son bir tik tak: gece yarısı...

Bundan sonra olan olayların hepsinde bir camın ardındaydım sanki. O bedendeki bendim ama gören ben miydim bilmiyorum. Kapı açıldı, yaşlı adam ayağa kalktı ve geldiğimden beri ilk kez bir gülümseme gördüm o kırışıklarla dolu yüzünde. Gözlerinin çevresi kırıştı, dudakları yukarı kalktı ve kitabını bıraktı: "Yabancı, Albert Camus". Kapıdaki gardiyana doğru yürüdü. Bir adım. İki adım. Üç adım. Ve gitti...

Gitti, öylece gitti. Boş bakan gözlerimi adamın oturduğu yere çevirdim ve masasına gittim. Giderken kalbim sekiz kere attı. Üç nefes aldım. Açık kırmızı kutuya elimi uzattım ve tek yapraklı unutmabeni çiçeğini elime aldım. Kokladım. Okşadım. Sevdim. Ve kopardım.

Masanın çekmecesini açtım ve yaşlı adamın sürekli oynadığı o kibrit kutusunu buldum. Kutuyu alıp yatağımın yanına geldim. İçinden bir kibrit çıkardım. Kibrite baktım ve anladım, ben hiçbir zaman ölümü kabullenmemiştim. İçindeki yüzlerce unutmabeni çiçeğine baktım. Bana biçilen ömre baktım. Ölümün boğazımı saran mavi zincirlerine dokundum. Derin bir nefes aldım ve... yaktım.

Alevler saniyeler içerisinde sardı kutuyu. Her bir yirmi dört saat, her bir nefes, her bir kalp atışı saniyeler içerisinde alev aldı. Alevler arttı, çoştı, çığlık attı ama mavi ve kırmızının savaşından tek bir renk galip geldi: siyah.

Yaktım. Ve ruhumu özgür kıldım...

Ayşe Naz Karakuyu

413 11-C

GİZEMLİ KUTU

Mahkûmun elleri, kutuyu titreyerek açarken içinden çıkan notun uyarısı merakını kamçılıyordu. Ancak mahkûm, içindeki tehlikeli şeyin ne olduğunu bilmeden içindeki sırları keşfetme arzusuyla notu bir kenara bıraktı ve kutunun içine doğru eğildi. İlk bakışta sadece karanlık bir boşluk görünse de parmakları kutunun tabanına değdiğinde soğuk metal bir nesne hissetti. Heyecan ve merakla mahkûm elini kutunun içine soktu ve tuhaf görünümlü bir anahtarı çıkardı. Bu anahtar, parlak ve karmaşık desenleriyle dikkat çekiyordu. Mahkûm, anahtarı inceledikçe sadece bir fiziksel obje değil, aynı zamanda kendisi için bir sembol olduğunu hissetti. Ancak içindeki karmaşık duygulara rağmen bu tuhaf anahtarı sorgulamadan kitap okuyan adamın yanına doğru yönlendi.

Hapishane koridorlarında hızla yürürken anahtarı elinde sıkıca tutuyordu. Kitap okuyan adamın hücrelerine vardığında sessizce durdu ve "Bunu buldum. Ne işe yaradığını biliyor musun?" diye sordu. Adam, gözlerini kitaptan kaldırarak mahkûma baktı ve derin bir iç çekişle konuşmaya başladı: "Bu anahtar, geçmişin kapılarını açan bir anahtardır. Ancak içindeki sırlar, sadece cesur olanlar için anlam taşır." Mahkûm, bu açıklama karşısında hem heyecanlandı hem de endişelendi. Geçmişin kapılarını açmak ve içindeki sırları keşfetmek istemesine rağmen aynı zamanda içindeki tehlikelerin farkındaydı. Ancak merak ve kararlılık, onu bu bilinmezliğe karşı koymaya yönlendirdi.

Anahtarı kullanarak bir kapıyı açtığı anda anıların ve duyguların karışımını içeren bir dünya ortaya çıktı. Her kapı, başka bir zaman dilimine veya anıya açılan bir geçit gibiydi. Mahkûm, geçmişteki acıları, sevinçleri ve pişmanlıklarıyla yüzleşirken anahtarı kullanmanın getirdiği bir tür terapiyi deneyimliyordu. Zamanla, mahkûmun içsel yolculuğu daha karmaşık hale geldi. Her kapı, geçmişin farklı bir yönünü ortaya çıkarıyor ve mahkûmu daha da derinlere çekiyordu. Geçmişin içinde kaybolmuş gibi hissetse de her adım ona bir tür özgürlük getiriyordu. Uzun bir yolculuktan sonra, mahkûm kitap okuyan adamın yanına döndü. Artık içindeki sırlarla barış yapmış, geçmişin yükünden kurtulmuş biri olarak karşısında duruyordu. Kitap okuyan adam, mahkûma anlayış dolu bir bakışla baktı ve "Geçmişle yüzleşmek, içsel özgürlüğün anahtarıdır. Şimdi, geleceğe daha güçlü adımlarla ilerleyebilirsin." dedi.

İki mahkûm, sessizlik içinde geçmişin ve geleceğin karmaşıklığına rağmen içlerinde buldukları huzur ve anlayışla birbirlerine saygıyla bakıştılar. Anahtarın getirdiği değişim, mahkûmun ruhsal evrimine işaret ediyordu ve şimdi önünde açılan kapıların nereye yönlendireceğini görmek için sabırsızlanıyordu.

Dilara Pelit

717 11-D

AYNA OLSA HİSLER

Düşünüyorum, aklıma geliyor bazen. Oturuyorum bir çay bahçesinde, nerede olduğumdan habersiz. Karşımda bir kadın bakıyor bana, gülümsüyor. O kim, neden burada, ne için gelmiş, ne konuşuyoruz tamamen bilmiyorum. Benliğimi kaybetmişim sanki, yeryüzünden silmişler beni.

Adımı ansalar çevirmem başımı, adını ansalar çevirmem. Bir yabancı umarsızlığıyla beklerim sadece. Aklımda ne sana ait bir söz ne de hatıramda bir anı... Değişti her şey den gittin gideli. Ben değiştim, dünya değişti, insanlar değişti. Her şey daha bir yabancı gelir oldu. Bir tek, çehrendeki o güzel tebessüm, o narin bakışların kaldı aklımda. Senleyken tüm vücudumla hissettiğim duygular, denizin sonsuz kollarına yığılan senle yığıldı o mahlûk canavarın kollarına.

Sahilde bir tekne, görüyorum. Emek emek, sevgi gibi özenle işlenmiş her bir zerresi. Usta, çırağına; sevgiyi, pişmanlığı, hasreti, öğretmiş bu tekneyi yaparken kendi ustasından öğrendiği gibi. Sense kalbime saplanan kıymıkları bu emektar tekneden alıp batırmışsın belki de, ağrısı durmak bilmeyen göğsüme.

Hatırlıyorum, hatırladım yavaş yavaş seni ama anlam veremiyorum. Belki de tanımıyorum seni, hayal görüyorum. Ruhumda hissediyorum, tutamıyorum. Kaçıyor, kaçıyorum, kaçyorsun gözlerimden. Tam yakaladım derken engebeli yola attığın taşlar batıyor çıplak ayaklarıma.

Acılar yaşıyor, yaşadığının onlarca katını yaşatıyorsun. Durmak nedir bilmiyorsun. Seni tanıyan ben değilim artık. Sen kendini tanıyor musun? Karşımda oturan kadın devam ediyor, anlatıyor. Ben dalmışken onun gözlerine o da benimkine dalmıyor, anlamıyor.

Ben farkına varıyorum, sen varmıyorsun. Belki de her şeyin sonu, göremiyorsun. Saçlarına kayboluyorum tekrar, kokun zihnimi kavuruyor. Sen bana bakarken yavaş yavaş eriyorum. Ve ansızın soruyorsun:

-Ben bu kadar konuştum, sen nasılsın?

Ece Bodur

440 11-D

KUTUDAKİ BEDEL

Kemal kutuyu tam açacakken Ahmet bir anda sesini yükseltti ve "Tamam açma, yeter ki beni dinle. O kutuyu en son açtığım zaman bundan neredeyse bir ay önceydi ve buna nasıl dayanabildiğimi ne sen sor ne ben söyleyeyim. Nasıl tarif edeceğimi bilmiyorum ama o kutu açıldığı anda etrafta sanırım sadece bazı insanların duyabileceği sesler yayılıyor. Gardiyanlara bunu söylediğimde içeri geldiler ve kutuyu açtılar birisi kutunun içine baktı ve sadece ağlayarak odadan çıktı, diğerine ise hiçbir şey olmadı. Kutunun içinden bir tane kitap ve bir tane de kibrit kutusu çıktı. Kibrit kutusu koğuşa herhangi biri geldiğinde titreşmeye başlıyor bunun nedenini ben de çözemedim ancak lütfen o kırmızı hediye kutusunu açma. Bizi sağır edecek sesler çıkarır. Lütfen." dedi ve Kemal kutuyu ranzanın üst kısmına geri koydu. Korkmuştu.

Kemal daha sonra gidip kitabı aldı ve biraz zaman geçirmek için "Araba ve Kadın" adlı kitabı okumaya başladı. Gece karanlık çöktüğünde artık kitabı okuyacak ışık camdan içeriye girmiyordu. Sonunda kitabı bıraktığı zaman Ahmet, Kemal'e bu kadar kısa bir kitabı nasıl sabahdan beri bitiremediğini sordu. Kemal ise kitaba kısa dediğine çok şaşırmıştı çünkü yaklaşık altı yüz sayfa okuyan Kemal hâlâ kitabı bitirememişti. Daha sonra Ahmet Kemal'e kitabı okuyup okumadığını ve sekiz yüz sayfalık bir kitabı nasıl bitiremediğini sordu. Kemal ise "Sekiz yüz sayfa mı? O kitap yüz sayfalık ve küçük bir çocuğun yaşam hikâyesini anlatıyordu ama sonuna gelemedim." dedi. Kemal ise "Hayır yürüyemeyen yaşlı bir kadının hayatını anlatıyor." dedi.

İşte o andan sonra ikisine de parçalar biraz biraz yerine oturmaya başlamıştı. İkisi de neden bu hapishaneye düştüklerini sorguladılar. Kemal hız sınırını aştığı ve yaptığı trafik kazasıyla birkaç insana zarar verdiği için oradaydı. Ahmet ise ses limitini aşarak bir parti verdiği ve çevredekileri rahatsız ettiği için gözaltına alınmıştı. Ahmet hemen kitabı Kemal'in elinden aldı ve son sayfasını okudu: "Yeni doğan bebek yan bahçeden gelen yüksek sesler sonucunda artık duyamıyordu." Bu cümleyi okuduktan sonra kitabın kendilerine özel olarak yeniden kendini tasarladığını ve buraya onları getiren olayları, zarar verdikleri kişilerin hikayelerini tekrar tekrar yaşamak ve onların yaşamlarına şahit olmak için verilen bir ceza olduğunu anladılar.

Bunun üzerine Kemal, Ahmet'i dinlemedi ve kutuyu üst ranzadan alıp açtı. Kutu açıldığı anda Ahmet kulaklarını tıkarken Kemal bir anda yere yığılmış, yürüyemez hale gelmişti. Bu olayın üzerine ise kutunun onlara başkalarına yaşattıkları durumu yaşattığını anlamışlardı. Daha sonra hala kutu açıkken bir anda kibrit kutusu titreşmeye başladı. Kapı açıldı ve içeriye bir adam girdi ve girdiği anda "Gözlerim, göremiyorum!" dedi. Kibrit kutusunun işlevi ise yaklaşan yanlışları haber vermektir.

Ece Koç

707 11-D

ARMAĞAN

Hava soğuk ve sanki ben üşüdükçe daha da soğuyor. Armağan olsa buruşuk yüzüyle ve tatminsiz bakışıyla cayır cayır yakardı şu odayı. Köşesinden kenarına, kitabından kağıdına, kutusundan adamına... Ne değişik işler bunlar ayol! Boş bu kutu! Neye bakıyorum ben burada? Altı boş, üstü boş, içi boş... Armağan gibi.

"Bak kardeş, sen hangi köyün delisisin bilmem, tavırların da hiç hayra alamet değil. Ne diye burada olduğunu ne ben sorayım ne de sen söyle, güllük gülistanlık geçiniriz!"

Adam da boş galiba. "Hiç" diyor, kafa sallıyor, kitabına dönüyor. Vallahi zıvanadan çıkmış bu, olacak iş değil. Beni düşürdüğü yerlere bak Armağan! Yorgunum ve evde de yiyecek yoktu gerçi. Makarna var ama Armağan'ın en sevmediği. Ben makarna haşlar yedim, o da benim başımın etini... Makarna sevmeyen kadın mı olurmuş! Peh!

"Parmığındaki altın mıdır? Ne diye satıp çıkmıyorsun?"

Adam gözlüklerini elliyor bakmadan bana. "Hiç!" diyor sonra.

"Karın mı kızar?" Gülüyorum sonra bir süre. Vallahi Armağan ruhumu sömürme komik adamım aslında. Adam mahpusa düşmüş gurbet elde, yüzüğünü sattığı için karısı kızar mı diye mi düşünecek! Katıla katıla gülüyorum. Gören de "Döneğe bak, direkt deliyle deli oldu!"

"Nerelisin sen, Yunan mı?"

Yine derin bir sessizlik.

"Yunan'sın, o burunu nerede görsem tanırım."

Armağan'ın burnundan. Uzun, büyük ve rahatsız edici. O yüzden kitaba gömülü tutuyor herhalde, saklar belki diye.

"Yunanları atarlar mıydı buralara? Kime küfrettin?"

"Hiç kimseye."

Uzun bir sessizlik

"Pişman olacaksın demiştim."

Gözlerimi odanın etrafında dolaştırırken, soğuk beton duvarların üzerindeki rutubet lekelerine takılıyorum. Gri, karanlık ve boş. Hiç!

"Yunan burunlu!" diye tekrarlıyorum kendi kendime, biraz da kendi kendime eğlenmek için.
"Armağan gibi..."

Ne zaman eve dönsem, yüzünde o anlamsız ifadeyi görürdüm. Kendisi gibi anlamsız. "Hiç!"
"Adın ne senin?"

Adam hala sessizce oturuyor, kitabına gömülmüş. Belki de beni duymuyor, belki de umursamıyor. Belki de benim gibi kafası karışmış.

"Bir şeyler yapmalıyım!" diye karar veriyorum birden. Ama ne yapacağımı bile bilmiyorum. Etrafımda sadece boşluk var, içimi dolduracak hiçbir şey yok.

"Ama hiç" diye mırıldanıyorum, kendi kendime gülerek. "Hiç umurumda değil!"

Ayağa kalkıp odada biraz dolanmaya başlıyorum. Kitaplar, kutular, eşyalar... Her şey anlamsız geliyor bana. Belki de Armağansız olmam gerekiyordu. Belki de hayat, herkes için bu kadar boş ve anlamsız değildir. Belki.

Belki de Armağan haklıydı. Saçmaladım iyice. Makarna sevmeyen bir kadın haklı olabilir mi hiç?

Oturduğum köşeye geri dönüp adamın yüzüne bakıyorum. Gözleri hâlâ kitabında, dünyadan habersiz. Belki de onun da kafası karışıktır, belki de o anlamsızlığın içinde kaybolmuştur. Ben olmayacağım. Anlamsızlıktan yeni kurtuldum, Armağansız yepyeni bir hayat!

"Hiç" diyor yine, sessizce ve sabırla.

"Hiç ya! Doğru dedin!"

Uzaklarda artık o. Artık uzaklarda. Yatağa uzanıyorum sessizce. Adam, kitaplar, yatak, kutu ve "hiç!". Düşün günü çöven otu istemişti Armağan. Çöven! Nereden bulayım ben Çöveni! Papatya iste, gül iste, karanfil iste... Ne çöveni? Duvardaki lekeler de çövene benziyor. Şu ilerideki de Armağan'ın koca burnuna. Yok yok, bu benzemiyor. Bu adeta isten yapılmış bir portre! Koca burnuyla, çöveniyle duvağıyla... Allah Allah!

"Şşt, Yunan baksana sen!"

Adam kafasını kaldırmıyor, irkilmiyor bile. Hala da tek bir sayfa çevirmedi kitabından, yavaş okuyor olsa gerek.

"Karımı nereden tanıyorsun?"

Usul usul okumaya devam ediyor. Ya sabır ya selamet!

"Konuşsana be adam!"

Duruyor hala duruyor. Nefes alışını duymuyorum zannediyor sanki, Utanmasa ölü taklidi yapacak. Etrafıma bakıyorum ancak yakında kaldırabileceğim tek şey kutu. Boş kutu.

"Hiç!" diyor adam birdenbire.

Ben gösteririm ona hiçi. Karımın portresini yapmış odasına! Fark etmeyeceğim zannetti kesin. Bittin sen bittin. Tuttuğum gibi geçiriyorum kafasına kutuyu. Sanki zaman yavaşlamış gibi ağır ağır, tıngırdaya tıngırdaya uçuyor kutu. Adamda hala çıt yok! Sonra kafasına vuruyor kutu ağırca. Ses bile çıkarmadan yere yığılıyor adam. Sayfa aynı, yüzündeki bakış aynı, kutu aynı, duvarlar ve eşyalar aynı. Adam kolları yanlarına serilmiş bir şekilde yatıyor yerde. Makarna gibi, yeri boyayan kırmızısı da sosu.

Gülümsüyorum kendi kendime.

Armağan'a son armağanım, "Hiç!"

Efsa Tirtom

404 11-C

KIRMIZI KUTU

Adını bilmediğim yabancının uyarısını dikkate almadım. Benimle doğru düzgün iletişim bile kurmamışken bulunduğu öneri bana komik gelmişti. Oturduğum yatağın sağ tarafında duran, onu açmam için yalvaran kırmızı renkli kutuya odaklanmıştım. Eski bir kutu olduğu dış görünüşünden anlaşılıyordu. Rengi solmuş, kirlenmiş, bazı yerleri çizik... Çok geçmeden kutuya doğru eğildim. Önündeki eski kilidi sağa doğru çevirdim artık kapağının açılması için hiçbir engel yoktu.

Kutunun kapağını aralamadan önce beni uyarın yabancuya son bir kez baktım. Beni uyarmış olmasına rağmen ilgisiz davranıyordu. Bu kapalı, basık ve soğuk odadaki tek ışık kaynağı olan camın altında kitabını okuyordu. Kışın hediyesi olan sessizlikte ve buruk ışığın altında oldukça yalnız görünüyordu. Bir an, sadece bir anlık onunla tekrar konuşmak istedim fakat yapmadım. Onu rahatsız etmemek en iyi seçenek gibi görünüyordu. Bu sebeple odağımı bir kez daha kutuya verdim.

Kapağı hafifçe kaldırdım, beklediğimden daha ağırdı. Kutunun içi siyaha boyanmıştı, dışının eski duruşuna rağmen içinin boyası iyi durumdaydı. Köşeleri hafif tozlanmaya yüz tutmuştu sadece. Anladığım kadarıyla uzun süredir içi açılmamıştı. Kutunun geniş görüntüsüne zıt bir şekilde içinde sadece birkaç adet fotoğraf ve isim kısmı silinmiş bir mektup vardı. Mektup bir ipe bağlanmış, ortasındaki kırmızı mührüyle ve desenleriyle zarif bir görünüm kazanmıştı. Fotoğraflar ise üst üste konmuş, beyaz ve yarı saydam bir kağıtla paketlenmişti. Her ikisinde de üzerinde benim iki yıl önce kullandığım adresim ve ismim yazılıydı.

Ben kutuya bakıyorum, kutu bana bakıyor. İçindekilere elimi sürmeye çekiniyorum. Fotoğraflar, mektuplar... İçime bir dert çöküyor. İçindekileri almak yerine kutunun tamamını elime alıp ayağa kalktım. Sakin ve kendinden emin adımlarla adını bilmediğim yabancının oturduğu masaya doğru yürüdüm. Ancak ben üzerinde dikildiğim vakit yabancı bana doğru döndü. Bu sefer kitabı elinden tamamen bırakmış, gözlüklerini kitabın üstüne koymuş bir şekilde bana bakmaya başladı. Sanırım ne demek üzere olduğumu anlamıştı, o yüzden daha ben başlayamadan o lafa girdi.

"Seni uyardığımı hatırlıyorum." dedi. Sesinde beklediğim bilmişlikten eser yoktu.

"Bunları kim getirdi?" diye sordum. Afallamış olduğumu belli etmek istemiyordum fakat nafile.

Adam sorduğum soruya cevap vermedi, onun yerine bana odada bulunan diğer sandalyeyi getirmem için işaret etti. Dediğini yaptım, odanın karşı duvarına yaslı duran masadan sandalyesini aldım ve adamın yanına çektim. Bana bakmadan, beni kolumdan tutarak çektiğim sandalyeye oturttu. Derin bir nefes aldı, sonrasında yüzüme baktı. Kolumu sıkı sıkı tutuyordu.

"Kutuyu açtın, o zaman içindekilere de bakacaksın." dedi ve kolumu sıkmayı bıraktı.

Adam geriye yaslandı, kollarını bağladı ve benim kutunun içindekileri çıkarmamı bekledi. Işığın da masaya düşmesiyle kutunun rengi olduğundan daha parlak görünüyordu. Beni içine çekmek isteyen bir tavır var gibiydi. Başarılı da oldu çünkü elimi uzatıp kutunun içine daldırdım. Fotoğraf paketini ve mektubu elime alıp yüzeye çıkardım. Henüz mektubu okumaya hazır hissetmediğim için fotoğraf paketini masaya koymak yerine elime aldım; mektubaysa kutunun dışına, hemen yanına koydum. Paketin içindeki fotoğraflar pek belli olmuyordu fakat en üstteki fotoğrafın içeriği az çok fark edilebiliyordu. Bir kadın ve kucığında bir çocuk...

Yavaşça elimdeki paketi açmaya başladım. Önce ipini, sonra yarı şeffaf kâğıdı çıkardım. Toplamda içinden üç adet fotoğraf çıktı. Hepsi siyah beyaz çekilmiş. Pakette gördüğüm ilk fotoğrafla birlikte üçünü de masaya yüzleri bize dönük şekilde koydum. Adam yüzümdeki rengin soluklaşmaya başladığını fark etmiş olacak ki konuşmaya başladı:

"Niçin seni buraya gönderdiler?"

"Anlamadım?"

"Sen de bir gardiyansın ve daha önce koridorda yürüdüğünü görmüştüm. Yanlış işlere mi bulaştın?"

"Farklı seçimler yaptım yıllar önce. Bedelini ödeme vakti geldi." dedim, sesimdeki pişmanlığı konuşurken ben bile fark etmiştim.

Sustuk. İkimizde tek kelime etmeden fotoğraflara bakıyorduk. Adam beklemediğim bir hamle yapıp mektup zarfını eline aldı ve tek hamlede açtı. Gözlüklerini bıraktığı kitabın üzerinden aldı ve taktı. Zarfın içinden mektubu çıkardı ve okumaya başladı:

"Sevgilim, biricik aşkım, bu mektubu okumaman için elimden gelen her şeyi yapacağım. Sen seçimini yaptın, bana düşense sessiz kalmaktı fakat dayanamıyorum. Sen 'bizi' bırakıp gittin. Evet, 'bizi'. Saçma ideallerin uğruna aileni bıraktın. Bir bebeğimiz olacak ve sen bunu görmeyeceksin. Annemin yanına gideceğim, bu şehirde kalırsam aç kalırım. Umarım iyi bir asker olursun, elveda."

Fotoğraflardakinin bir zamanlar eşim Rosalind olduğunu anlamıştım ama çocuğun benim olduğunu düşünmemiştim. Daha dikkatli baktım, tıpkı annesi gibi güzeldi. Burnu, gözleri, gülümsemesi... Bebeğe odaklanmıştım fakat o sırada masanın çekmecesinden bir tıkırtı duydum. Düşünmeden çekmeceyi açtım ve kibrit kutusundan çıkmaya çalışan bir hamam böceği gördüm. Adam hemen öne doğru uzandı.

"Ben yalnız bir adamım, zamanımı böyle dolduruyorum." dedi ve çekmeceyi sertçe kapattı. Görüşüm bulanıklaştı, göğsümün ortasına bir ağrı girdi. Fotoğrafları bir kenara ittim ve adamın elindeki mektubu bana vermesini istedim. Mektubu bana verdi ve onu ilk gördüğüm haline; kitabı elinde, gözlükleri takılı şekline döndü. Odada ben yokmuşum gibi.

Mektubu defalarca okudum. Rosalind'in el yazısı tıpkı hatırladığım gibiydi. Eğik ve sıkışık. Okurken sanki onu varlığının benimle olduğunu hissettim. Üzerinden yıllar geçmesine rağmen bende bıraktığı etkiyi...

Ben düşüncelere dalmışken odanın kapısının kilidi açıldı. Önce beni odaya getiren gardiyan, sonrasında bir kadın girdi. Hatırladığım zarifliği ve asilliğiyle karşımdaki kadını tanıdım. Rosalind.

Elif Tuna Ayvalı

917 11-D

NESNELER VE HAYALLER

İlk önce tereddüt eden adam aniden çantayı açtı, içinden çok ilginç bir şey çıkacağını düşünürken karşısında duranı görünce daha da şaşırmıştı. Çünkü içinde bir tarak ve bir gözlükten başka hiçbir şey yoktu. Tekrar adama döndü ve bunların ne olduğunu sordu. Adam bunların özel güçlere sahip birer nesne olduğunu söyledi. "Ne gibi güçler?" diye sordu meraklı olan. "Bu gözlüğü takıp gözlerini kapatıp bir şey hayal et, sonra tarağı saçını sür, hayalin gerçekleşecek fakat unutma her şeyin bir bedeli var.". "Nedir bu bedel?" dedi meraklı olan. "Saçına tarağı her sürttüğünde ömründen bir yıl eksilecek. Hayallerin bir saat sürecek, bir saat sonra buraya geri döneceksin ama dediğim gibi ömründen de bir yıl eksilecek." dedi. "Bu arada unutma kimin ömrünü ne kadar olacağını bilemeyiz. Belki 50 yıl belki 5 yıl belki de 5 dakikalık ömrün kaldı, güzel başlayan hayal bir kâbus ile bitebilir." dedi. "Zaten hapisteyim" dedi meraklı olan. "Ha 5 dakika ha 5 yıl ne fark eder ki... Burada kalmaktansa hayallerimle ölmek daha mantıklı. Bu arada benim adım Karl." "Memnun oldum Karl, ben de Mark." "Peki, Mark bunu denememe izin verir misin?" "Karar senindir" dedi Mark.

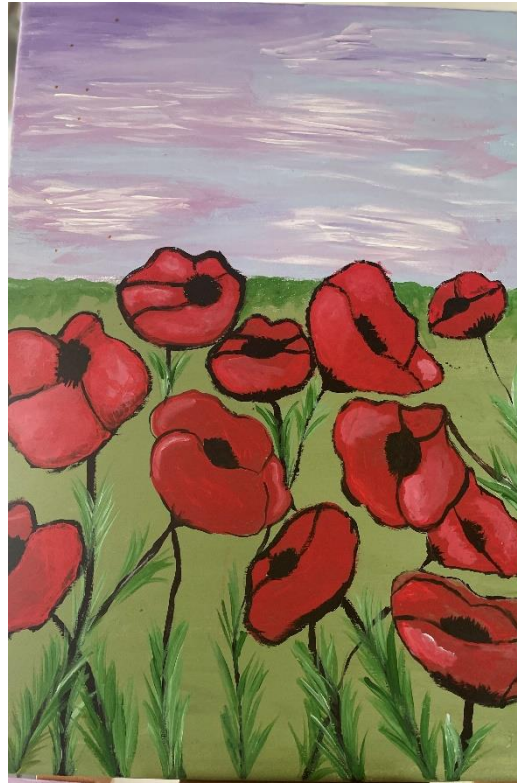
Karl önce çantadan gözlüğü çıkardı ve gözüne taktı, sonra tarağı eline alıp gözlerini kapattı, saçına sürdü, gözlerini açtığı anda babasıyla beraber denizin ortasında teknede buldu kendini ve babasının sesiyle irkildi. "Karl şu yemleri uzatır mısın? Benimkini yemişler." dedi babası. Karl çocukluğunun en güzel zamanları babasıyla beraber o teknede geçirmişti. Karl 25 yaşındayken babası ölünce onun boşluğunu bir türlü kapatamamıştı. Çocukken çok güzel bir kasabada yaşıyorlardı. Denizin dibinde, önünde iskelesi olan küçük bahçeli bir evleri vardı. Okuldan gelince dersi olmadığı zamanlarda babasının işten gelmesini bekler, beraber balığa çıkarlardı. Çok mutlu bir aile hayatı vardı. Suça da babası ölünce bulaştı. Yanlış arkadaş seçimleri onu bu hale soktu. Babası tekrar seslendi: "Duymadın mı uzat şu yemleri! Biraz acele edelim, annen bizim tutacağımız balıkları bekliyor.". Bir saat boyunca babasıyla sohbet etti. Onu çok özlediğini hatırladı. Tam ortaya takılan balığı çekerken gözlerini açtı ve kendini tekrar koğuştta buldu.

"Ne oldu Karl? Yüzünde bir tebessüm var." dedi Mark. "Babamı gördüm. 10 sene önce ölmüştü. Bir saat teknede beraber balık tuttuk. Çok güzeldi. Ömrümden on yıl gitse o bir

saate değişmem. Peki Mark, bununla istediğim yere gidip geçmişte yaptığım hataları düzeltebilir miyim?" "Hayır" dedi Mark. "Bununla sadece o anı yaşarsın, yaptığın hataların bedelini ödemek zorundasın." "Anladım". dedi Karl. "Bir kez daha kullanmama izin verir misin, bana güzel bir an daha lazım." "Karar senindir" dedi Mark. "Ne kadar süren var ben bilemem." dedi.

Karl tekrar gözlüğü taktı, gözlerini kapattı ve tarağı saçına sürdü. 1 saat sonra Karl bir daha uyanamadı. Ömrünün muhtemelen son iki yılını iki saatte harcadı. Belki bir yıl sonra bir hastalığa yakalanıp bir yılda yaşadıkdan sonra ayrılacaktı bu dünyadan ama muhtemelen buna ölene kadar devam edecekti.

Mark önce gözünden gözlüğü çıkardı, sonra tarağı elinden alıp tekrar kırmızı çantaya koydu. Gardiyanlara seslendi. "Galiba yine getirdiğiniz arkadaş öldü, kıpırdamıyor." Bu on dördüncüydü. Mark'ın yanına konulup bir saat sonra ölen kişi sayısı. Hiç kimse bir anlam veremiyordu. Mark'ın hapisanedeki lakabı "Azrail"di. Acaba gerçekten Azrail miydi? Hayatlarında insanları en mutlu anlarına götüreren ve mutlu bir şekilde ölmelerini sağlayan kibar bir Azrail. Bu sırrı kimse çözemedi. Aslında düşününce bir anı dünyalara değerdi.

E. Baran Berk

999 11-C

HAYATA DÖN

Soğuk, sisli bir İstanbul sabahında sahilde yürüyordu. Yürürken bir yandan da kafasından geçen sesleri susturmaya çalışıyordu. Geçirdiği bir aylık süreçte türlü bunalımlar atlatmış, kendi içine kapanmıştı. Bu süreçte işini bile kaybetmişti. Ondan da önemlisi yaşama inancını kaybetmişti.

Hayatı boyunca yalan söylemekten de kendisine yalan söylenmesinden de nefret ederdi. "İnsanın kaçtığı, korktuğu şeyler hep başına gelmek zorunda mı? İnsan bununla sınınamadan olgunlaşamaz mıydı?" diye sorguluyordu kendini. Belki de bu kadar sert bir tavrı olmasa başına gelmezdi bütün bu yaşadıkları. Sonra aniden yolun ortasında durdu. Düşüncelerine yenik düşmüştü. Panik atak geçirdiğini düşündü. Nefesi daralıyor, kalp atışı git gide hızlanıyordu. Kendisini bu duruma sürükleyen insan aklına gelmişti.

Yaklaşık bir ay kadar önce çocukluk arkadaşı, aynı zamanda iş ortağı olan o insan ona yalan söylediğini ve iş yerinden bir miktar para kaçırdığını öğrenmişti. Çok küçük yaşlardan beri tanıdığı bu insanın ona ihanet etmesi bütün hayatını darmaduman etmişti.

O an bu durumu aşmaya karar verdi. Durduğu yerde silkelendi, omuzlarını dikleştirdi, derin bir nefes aldı ve yürümeye devam etti. Hayatına dönme yolunda önemli bir adım atmıştı. Bundan sonra onun için bir yabancından farksız olan biri için kendini yıpratmayacaktı.

Gökçe Evren

105 11-D

"ANAYURT OTELİ" KİTAP ELEŞTİRİSİ

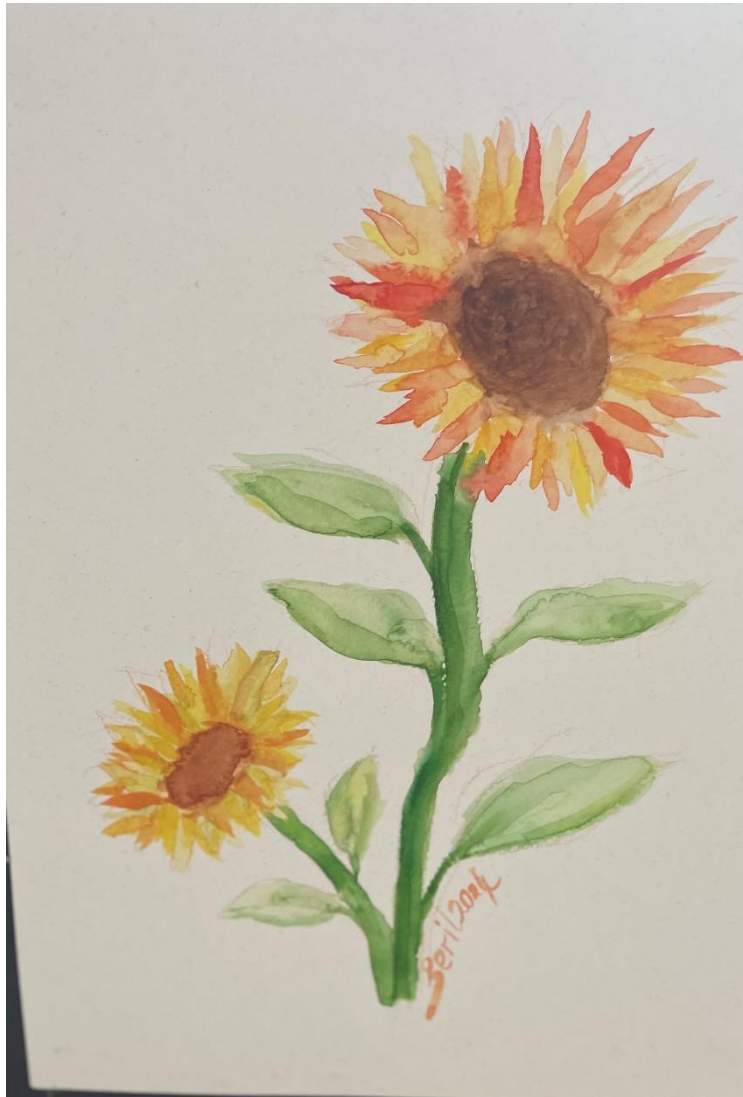
Türk edebiyatının ilk modern roman yazarlarından olan Yusuf Atılgan, 1921-1989 yıllarında hayatını sürdürmüş ve bu zaman içerisinde edebî değeri yüksek roman, öykü, şiir ve çeviriler kaleme almıştır. Atılgan'ın ilk romanı olan "Aylak Adam" ve devamında "Anayurt Otel" adlı romanları içerdikleri derin toplumsal mesaj ve psikolojik temalar ile Türk modern roman anlayışına adeta bir yenilik getirmiştir. Eserlerinde bireyciliğin öne çıktığı yazar aynı zamanda varoluşçuluk anlayışında Dostoyevski ve Camus gibi yabancı yazarlardan etkilenmiştir. "Benim kişilerimde psikolojik yabancılaşma söz konusu ama onların kişilikleri bununla sınırlı da değil." diyen Atılgan'ın Anayurt Otel adlı romanı en büyük eserlerinden sayılmakta ve düşündürücü felsefesi ve psikanalizleriyle okuru içine çekmektedir.

Anayurt Otel, kitabın başkahramanı olan Zebercet'e babasından kalan ve bir kasabada bulunan oteldir. Zebercet tekdüze olan günlük hayatını bu otelde sürdürür ve bazı takıntıları vardır. Örneğin kasabaya belirli amaçlarla, belirli günlerde gider; her gün kalktığında aynı bakım rutinini uygular ve genel olarak günlerini hep aynı ve yalnız geçirir. Bir gün otele gecikmeli Ankara treniyle bir kadın gelir ve bir gece kalıp otelden ayrılır. Zebercet bu kadından çok etkilenir ve dört gözle geri dönmesini bekler. Bu sırada da kadını etkileyebilmek için kendini kasabaya atar ve aşevinde yemek yemeye esnaftan alışveriş yapmaya başlar. Ancak kadın gittiğinden beri hiç dokunulmayan otel odasındaki çay bardağının kırılması Zebercet'in moralini bozar ve kadının hiç gelmeyeceğini düşünerek kendini kaybetmeye başlar. Bu sırada horoz dövüşü, sinema gibi deneyimleri eskiye dönük askerlik ve aile içi travmalarını ve endişelerini ortaya çıkararak onun oteli kapatmasına sebep olur. En son bu kadar aşağılama, travma, suçluluk ve boşluğa dayanamaz. Kitabın diğer karakterleri ise Zebercet'i kandıran emekli subay, yıllardır otelde çalışan ve Zebercet'in içten içe ilgi duyduğu ortalıkçı kadın, Ömer, mezarlıkta konuştuğu yaşlı, fişleri ve gazeteleri getiren postacı, otelde konaklayan öğretmen çift ve gecikmeli Ankara treniyle gelen kadındır.

Kitap öyküleyici ve betimleyici anlatım ile ilahî ve gözlemci bakış açısıyla yazılmıştır. Özellikle "Tepsidede çaydanlık, süzgeç, çay bardağı; tabakta beş şeker." gibi mekân betimlemeleriyle okuyucuda otel ve kasabanın net izlenimleri uyandırılmıştır. Karakterin

saplantılı kişiliğinin aktarımında kullanılan leitmotif tekniğine yirmi sekiz sayısının ve trenin geçiş saatinin tekrarı verilebilir. Yazar aynı zamanda iç monologlar ile karakteri vicdaniyla yargılar: "Babası kızının üstüne erkek sinek kondurmadığını söyledi. Neden öldürdün onu?". Son olarak bilinç akışı tekniği Zebercet'in düşüncelerinin sırasız ve düzensiz akarak anılarında kaybolduğu bölümlerde Zebercet'in iç dünyasını göstermek amacıyla kullanılmıştır.

Yusuf Atılgan, *Anayurt Oteli* romanında bireyin iç çatışmasını, yalnızlığını ve kayboluşunu kullandığı anlatım teknikleri ve ustaca olay örgüsüyle okuyucuya aktarıp onu etkilemeyi ve düşündürmeyi başarmıştır. "Bir oteli yönetmekle bir kurumu, bir işletmeyi bir ülkeyi yönetmek aynı şeydi aslında." gibi toplumsal mesaj anlatılarıyla Zebercet ve hayatın acımasızlığı bir kurgudan öte gerçekliğin parçası hâindedir.

Elif Kabadayı

10-E

"KENDİNE AİT BİR ODA" YORUMU

Kendine Ait Bir Oda, Virginia Woolf tarafından 1929 yılında kaleme alınmıştır. Victoria Devri'nin önemli yazarlarından Sir Leslie Stephen'in kızı olan Virginia Woolf 1882'de Londra'da doğmuştur. O dönem, kadınların gördüğü ikinci sınıf muameleden dolayı okuyamamış ama babası sayesinde kendini geliştirmiştir. Romantik, tahlil ve sosyal roman türlerinde yaklaşık elli dile çevirisi yapılmış eserleri bulunan yazar ve eleştirmen olup eserlerinde "feminizm" konusunu ön planda tutmuştur. Dışa Yolculuk, Gece ve Gündüz, Dalgalar, Orlando gibi pek çok bilinen eseri bulunan yazar dönemin koşulları ve kendi hayatıyla da yakından ilgili; sınıfsal farklılıklar, aşk, özgürlük, evlilik ve kadın hakları konularını ele almıştır. Benim okuduğum kitap, Berrak Göçer tarafından çevrilerek Can Yayınları tarafından 2021 yılında basılmıştır.

"Bizler kadar düşünme yeteneğiniz olduğunu ileri sürüyorsunuz. Madem öyle, neden Shakespeare gibi bir deha çıkaramadınız?" sorusuna gerekçeleriyle yanıtlar sunan deneme türünde bir eser olan Kendine Ait Bir Oda feminist bir bakış açısıyla yazılmış bir eser olup feminizm hareketlerinin klasikleşmiş bir kitabı kabul edilir. Feminizm kadın haklarını çoğaltarak erkeklerle eşit düzeye getirme anlamı taşımaktadır. Yazar kadınların karşılaştıkları zorlukları, psikolojik sıkıntıları ve ruh hallerini özellikle edebiyatta geri planda kalmalarını o dönemleri görmüş ve deneyimlemiş biri olarak ele almıştır. Günümüzde hâlen karşılaştığımız kadınlara uygulanan ikinci sınıf muamele, şiddet, zoraki evlilikler ve cinayetleri düşündüğümüzde parmak bastığı konuların zamansız olduğunu dün de bugün de ve muhtemelen yarın da karşılaşacağımız toplumun kanayan yaraları olduğunu görüyoruz. Toplum içerisinde erkeklere verilen sınırsız hak ve özgürlüğün yanında kadınlara dayatılan normları düşündüğümüzde buna aramızdaki cinsiyet farkından başka bir sebep bulamıyoruz. Atatürk, "Bir toplum, bir millet erkek ve kadın denilen iki cins insandan meydana gelir. Mümkün müdür ki, bir toplumun yarısı topraklara zincirlerle bağlı kaldıkça, diğer kısmı göklere yükselebilir!" diyerek bu konu hakkında tüm bu anlatılanları özetlemiştir. Virginia Woolf, başta değindiğim soruya yönelik olarak kadınlara seslenerek "Para kazanın, kendinize ait ayrı bir oda ve boş zaman yaratın. Ve yazın, erkekler ne der diye düşünmeden yazın!" demiştir. Ayrıca "İsterseniz kitaplıklarınıza kilit vurun; ama zihnimin özgürlüğüne vurabileceğiniz ne bir kilit var ne de bir sürgü ne de kapatabileceğiniz

bir kapı." demesi de kadınların erkeklerden farksız eserler verebileceğini ve fiziken getirilen kısıtlamaların ruhlarına ve hayal güçlerine getirilemeyeceğini göstermektedir.

Eserde nerdeyse her cümleye betimleyici bir anlatım hakimdir. Virginia Woolf ile klasikleşmiş bilinç akışı tekniği de çokça kullanılmıştır. Buna ek olarak monologlara da sık başvurulmuştur. Kahraman bakış açısıyla yazılan eserde benzetmelere çokça yer verilmiştir. Örneğin eserin başında sahilde yürüyüş yaparken kafasındaki düşünceleri denizdeki balıklara, sükunetin ruhunu ise bulutlara benzetmiştir.

Irmak Yenieli

10-C

"KUYUCAKLI YUSUF" A ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Ali, S., Kuyucaklı Yusuf, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 1999, 2023(104. bs.).

Sabahattin Ali, realizm akımına bağlı kitaplar yazmış, dilde sadeleşmeyi savunmuş, toplumsal aksaklıklara değinmiştir. Kuyucaklı Yusuf (1937), İçimizdeki Şeytan (1940), Kürk Mantolu Madonna (1943) olmak üzere 3 adet romanıyla edebiyatçıların takdirini kazanmış ve günümüze kadar etkisini sürmüştür.

Kuyucaklı Yusuf; dönemin diğer romanları aydın/halk, bilim/din, yobaz/laik çatışmaları üzerinde dururken hem felsefî hem de toplumsal yönleriyle öne çıkarak diğer köy romanlarından ayrılır. Yusuf, Kaymakam Selahattin Bey, Muazzez, Şakir, Hilmi Bey, İzzet Bey, Kübra ve annesi, Ali... Ailesinin katledilmesiyle sahipsiz kalan Yusuf'un olayı soruşturmak için Kuyucak'a gelen Kaymakam Selahattin Bey tarafından evlatlık alınması ve Yusuf'un daha sonraki hayatı anlatılmaktadır. Köylü ve şehirli sınıf arasındaki farklarla birlikte zamanının zengin ve memur kesimin yaşantısı da anlatılır. Romanda öyküleyici ve betimleyici anlatım hakimdir. "Bu, ağaç, minare ve kiremit kümesinin etrafını ayva ve diğer meyve ağaçlarından ve ova tarafında bağlardan ibaret açık yeşil bir çember sarıyor, onun etrafını da siyah yapraklı zeytinlerin da ima kıpırdayan halısı göz alabildiğine uzanıyordu. Şehrin içerisi orta halli bir esnaf manzarası gösterirdi. Dar sokakların iki tarafındaki ahşap, fakat oldukça biçimli ve aşağı yukarı birbirine benzeyen evlerin hepsinde muhakkak bu bahçe vardı." "Kahveden çıktı ve sert adımlarla meydanın karşı tarafına doğru yürümeye başladı..." Romanda iç çözümleme yapılarak karakterlerin durum içerisindeki psikolojileri ve düşünceleri bize aktarılır "Dünyada her şeyi yapabileceğine inanıyor, gelecek günlerden korkmuyordu. Onu üzen bugündü." Diyalog tekniğine oldukça yer verilmiştir. "- Bununla mı döneceğiz? - Evet. - Peki, bırak da başörtümü falan alayım. Hemen gelirim. - Gelirsin... Biliyorum." Tasvir tekniği kitapta en çok öne çıkan tekniklerden birisidir. Oldukça fazla tasvir vardır ve bunlar içi boş değildir.

"Bu manasız ve yabancı hayatta bir tek şeye hakikaten sarılmış, hakikaten inanır gibi olmuştu. Bu da karısı idi. Muazzez'in varlığı Yusuf için büyük, boşlukları dolduracak mahiyette bir şey değildi, fakat onun yokluğu müthişti. Onun bu kadar sebepsiz yere, bu kadar insafsızca Yusuf'un hayatından koparılması çıldırtacak kadar acı idi. Hayatında asıl

aradığı şeyin Muazzez olmadığını biliyordu, fakat Muazzez olmadan bunu aramaya muktedir olmayacağını sanıyordu. "(Sayfa 200)

"Hakikaten ne yaparsa yapsın, kimlerle arkadaş olursa olsun, alışamıyordu bu şehirlilere

Emin Uçan

10-E

AHMET HAMDİ TANPINAR VE SAATLERİ AYARLAMA ENSTİTÜSÜ

Ahmet Hamdi Tanpınar, Türk önemli bir romancı, edebiyat tarihçisi, siyasetçi ve akademisyendir. Yahya Kemal ve Fransız yazar Marcel Proust'tan etkilenmiştir. 1961 yılında yayımladığı "Saatleri Ayarlama Enstitüsü", Türk edebiyatının önemli eserlerinden biridir. Roman, insanların farklılaşmasını, zamanın değerini ve genellikle insanlar tarafından ne kadar göz ardı edildiğini işler ve batı taklitçiliğini eleştirir. Yazar, zamanın insan yaşamı üzerindeki etkisini inceleyerek, klasik anlatı tekniklerini modernist yaklaşımlarla birleştirir. Betimlemelerle anlatımını zenginleştirir. Ancak, eser yavaş kurgusu, ağır betimlemeleri ve karmaşık karakter analizleri nedeniyle eleştirilmiştir. Roman, Osmanlı'nın son dönemlerinde yaşanan değişimi ele alırken, modernleşme ve geleneksellik arasındaki çatışmayı inceler. Tanpınar, İstanbul'un atmosferini ustaca yansıtırken, karakterler aracılığıyla modernleşmenin getirdiği kimlik bunalımını ve geçmişle olan kopuşu aktarır.

Kitabın içeriğine gelmeden önce Selva Şahin'in yazdığı ve Tanpınar'ın romancılığı üzerine düşüncelerini paylaştığı "Talih, Tesadüf ve İrade" kitabından bahsetmek isterim. Kitabın adı olarak seçilen bu üç kelime tesadüf değildir. Tanpınar'ın birçok eserinde bu kelimeler etkili olup, "Saatleri Ayarlama Enstitüsü"nde de önemli bir üçlüyü oluşturmuşlardır. Ana karakter Hayri İrdal, çocukluğundan beri başkaları tarafından yönlendirilen, kendi iradesini kullanamayan ve küçümsenen bir karakterdir. Küçükken saatçi Nuri Efendi'nin yanına verilir. Nuri Efendi saatler ve zaman kavramı üzerine felsefe geliştirmiş biridir ve Hayri İrdal'a saat sevgisini aşılar. Sonraki zamanlarda Hayri İrdal bir sürü organizasyonda yer alır. Sonunda 1. Dünya Savaşı patlak verir ve Hayri İrdal askere gidip geldikten sonra ne olacağını bilemeyen biri olur. Sonra uzatmamak için yazmadığım bazı olaylar olur ve Hayri İrdal ruh ve sinir hastalıkları hastanesine gönderilir. Bu hastanede batı hayranı, psikanalize meraklı ve Viyana'da eğitim görmüş Dr. Ramiz ile tanışır ve Hayri İrdal'la arkadaş olurlar. Batı taklitçiliği bu karakter ile eleştirilir. Hayri İrdal Dr. Ramiz sayesinde Halit Ayarcı ile tanışır. Bu karakter Hayri İrdal ile birlikte "Saatleri Ayarlama Enstitüsü"nü kurar ve herkesin gereksiz gördüğü Hayri İrdal'ı topluma kazandırır. Aynı zamanda Halit Ayarcı kendine o kadar güvenir ki, bir an bile birinin ona inanmadığını görse her şeyden vazgeçer(Saatleri Ayarlama Enstitüsü gibi). Sonuç olarak irade, talih ve tesadüfe gelecek olursak. İradesiz bir karakter olan Hayri İrdal; Halit Ayarcı, Doktor

Ramiz'in ve daha pek çok kişinin yönlendirmesine girer. Dr. Ramiz ve Halit Ayarçı ile tesadüfen tanışır ve Halit Ayarçı ile tanışması da onun talihidir. Yani bence bu üç kelime "Saatleri Ayarlama Enstitüsü"nü özetleyebilecek çok güzel üç kelimedir. Eleştrimi kitaptan beni etkileyen bir alıntı ile bitirmek istiyorum, "Bazen düşünüyorum, ne garip mahluklarız. Hepimiz ömrümüzün kısalığından şikayet ederiz; fakat gün denen şeyi bir an evvel ve farkına varmadan harcamak için neler yapmayız..."

İdil Yemez

10-B

PEYAMİ SAFA'NIN YALNIZIZ ROMANI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Yalnızız, ilk olarak 1950 yılında Yeni İstanbul gazetesinde tefrika edildikten sonra, 1951 yılında Nebioğlu Yayınevi tarafından yayımlanmıştır. Peyami Safa'nın son romanı olması, teknik özellikleri ve felsefi içeriği göz önüne alındığında akademik çevreler tarafından yazarın olgunluk ve en iyi eseri olarak kabul edilmektedir.

Cumhuriyet döneminin en üretken sanatçılarından olan Peyami Safa, edebiyatçı, gazeteci, fikir insanı kimlikleriyle bilinirken romanlarının dışında müzik, tiyatro, dil, sosyoloji, psikoloji, ekonomi, politika, tıp gibi pek çok farklı alanda yazılar kaleme almıştır. Bu noktada Safa'nın kendini ne denli iyi yetiştirdiği konusuna değinmek gerekir ki yazarın eğitimini lisede yarıda bıraktığı ve sonrasında düzenli bir eğitim almadığı bilinmektedir. Ancak kendi deyimiyle bir "facia atmosferine" (Tarancı, 1940:3) doğmuş olması, yani iki yaşındayken babasını ve kardeşini kaybetmesi, yoksulluk ve yine küçük yaştan itibaren kemik iltihabı gibi ağır bir hastalıkla mücadelesi onu farklı bir şekilde "eğitmiştir" denilebilir. Yokluklar, maruz kaldığı hasta ve hastane manzaralarının ona öğrettiği "beşer ıstırabı" (Tekin, 2014:20), hem ruhuna hem bedenine işlemiştir.

Peyami Safa, "Yalnızız"da İkinci Dünya Savaşı'nın birey üzerindeki olumsuz etkilerini konu edinmiştir. Savaşın ardından zayıflayan manevi değerlerin neticesinde içerisine düşülen açmazların materyalizm ile çözülmeye çalışıldığında kaçınılmaz sonun yalnızlık olduğu vurgulanır. Romanın önemli bir sürprizi de gerçek hayattan kaçışın bir adresinin tanımlanmasıdır ki edebiyatımızda ilk ütopya tasarımlarından Simerenya ile okuyucuyu tanıştırır.

Kısaca şahıs kadrosunu ve olay örgüsünü anlatacak olursak romanda olaylar genel olarak Yeşilköy'de babadan kalma bir köşkte yaşayan üç kardeşin etrafında geçmektedir. Mefharet, Beşir ve Samim birbirlerinden çok farklı üç kardeştirler ve yazar bu durumu "bir kromozom muamması" olarak nitelendirmektedir. Abla Mefharet'in eşi ölmüştür, Galatasaray'da okuyan oğlu Aydın ve Dame de Sion'da okuyan kızı Selmin olmak üzere iki çocuğu vardır. Ferhat ve Meral'in anneleri Necile Hanım da romanın diğer ailesidir. Selmin, Ferhat ile nişanlıdır. Ferhat'ın kız kardeşi Meral de Samim ile bir gönül ilişkisi

içerisindedirler. Çok eskiden Necile Hanım ile Samim arasında da bir ilişki yaşanmıştır. Karakterlerin derinliklerine ilerleyen bölümlerde yer verilecektir.

"Romanda her zaman müşahhasan mücerrede gitmek lâzımdır. Yani evvelâ hayat ve hareket, sonra muhavere, daha sonra tasvir, en sonra tahlil ve izah..." (Safa 1999:203) diyerek üslubunu açıklayan yazarın olay örgüsünü dışarıdan içeriye, yani karakterlerin mizaçlarının katmanlarını açarak kurguladığı anlaşılmaktadır. Romanın baş karakteri Samim, çalışmaya ihtiyacı olmadığı halde bir bankanın yönetim kurulu üyeliğini yapmaktadır. Az konuşan ama çok düşünen, derinlikli bir duygu dünyasına sahiptir. Savaşın ardından yaşanan değer yitimlerinin neden olduğu toplumdaki mutsuzdur ve ütopyik bir dünya tasarlayarak burada hayali bir ikinci hayat yaşamaktadır. Besim, romanda Samim'in zıt kardeşi olarak karşımıza çıkar. Samim manayı, Besim maddeyi temsil etmektedir. Hedonist(hazcı) bir tip çizen Besim yemekten, umarsız yaşamaktan zevk alan derinliği olmayan basit bir insan olarak karakterize edilmiştir. Hatta bu zıt karakterlerin isimleri, mizaçlarıyla ve temsil ettikleri değerlerle müsemma seçilmiştir:

Samim: (صميمی) sif. (Ar. şamim ve nispet eki -i ile şamimi) Gönülden gelen, riyâsız, hakîkî, hâlis, içten (davranış, duygu, söz vb.)

Besim:(حبيس) sif. (Ar. besm "tebessüm etmek"ten besim) Güler yüzlü, güleç.

Abla Mefharet ise duygularıyla hareket eden, ilk önce kötü ihtimali düşünen fevri bir kadındır ve romanın başında onun bu heyecanı okuyucuyu bir şüpheye sevk eder. Nitekim "şüphe" olgusu, kitabın neredeyse tamamına hakimdir. İlk bölümde Selmin ve dayısı Samim arasında bir ilişkiden, hatta Selmin'in hamile olmasından şüphe eden Mefharet ve Besim, Samim'in odasını karıştırlar ve onun ütopyik dünyasını kaleme aldığı Simerenya defterini bulup okurlar. Diğer yandan Selmin, nişanlısı Ferhat'la evlenmesini istemediği için annesine düşmanlık beslemektedir ve onu üzme için hamilelik yalanı uydurmuştur. Selmin'in kimden hamile kaldığı şüphesi romanda bir süre yer tutmaktadır.

Samim, Selmin'in sınıf arkadaşı Meral'le aşk yaşamaktadır. Gençliğinin verdiği heyecan ve çevresinin etkisiyle dejenere bir genç kız olan Meral, Samim'e sürekli yalan söyler, onu aldatır ve her şeyi terk edip arkadaşı Feriha gibi Paris'e gitmek hayalleri kurar. Samim, tüm sağduyusu ve dürüstlüğü ile Meral'i doğruya, iyiye sevk etmeye çalışır. Ağabeyi

Ferhat'ın baskılarından ve Samim'in didaktik tutumundan büsbütün bunalan Meral'i feci bir son beklemektedir. Aynı gece Necile Hanım'ı da kaybeden Samim, iyice "yalnızlığa" düşer ve Simerenya'yı kitap olarak sınırlı sayıda bastırmaya ve onu anlayabilecek dünya görüşüne sahip olanlara hediye etmeye karar verir.

Roman ilk yazıldığında bir prolog ve üç bölüm olarak basılmıştır. Daha sonra yazarın isteği üzerine prolog kısmı kitaptan çıkarılmıştır, dolayısıyla günümüz baskılarında prolog bölümü yer almamaktadır. İlk bölümde şüpheler ve Selmin'in annesine ve dayılarına oynadığı oyunlar çerçevesinde düğümler atılır. İkinci bölümde Samim ve Meral aşkı işlenir. İlk bölümdeki düğümlerin kişiler üzerine etkileri felsefi bir derinlikle aktarılır. Son bölümde ise yaratılan gergin atmosferin doruk noktasına ulaştığı görülmektedir. Romanın genelinde üçüncü şahıs anlatıcı yer almakta, Samim'in Simerenya'yı tasvir ettiği kısımlarda birinci şahıs anlatıcı görülmektedir.

Mekân, Yalnızız 'da önemli bir unsurdur. Çünkü edebiyatımızın ilk ütopya tasarımı sayılabilecek Simerenya'nın varlığı, adeta roman içinde başka bir hikâye, bir iç metindir. Peyami Safa, Yahya Kemal'in "İnsan, âlemde hayâl ettiği müddetçe yaşar." dediği gibi, romanda Samim aracılığıyla yeni bir dünya tasarımı, bu vesileyle de adeta bir kurtarılmış bölge yaratır. Yaşadığımız dünyanın ve zamanın sorunlarının çözümlerine burada ayrıntılarıyla yer verir ve Simerenya'yı romana yer yer serpiştirir. Dolayısıyla romanda ikili mekân söz konusudur. Bunun dışında olaylar köşk, oda vb. dar ve kapalı mekanlarda geçmektedir. Mekanların kısıtlayıcılığı, karakterlerin ruh hallerine de etki etmektedir. Selmin ve Meral'in Paris'e kaçıp özgürleşmek istemesi, Samim'in Simerenya hayali, Mefharet'in köşkte sıkışmışlığını sürekli "Çıldıracağım!" diyerek haykırması dar mekanların baskısını hissettirir.

Zaman konusuna gelindiğinde, olayların İkinci Dünya Savaşı 'nın hemen sonrasındaki yıllarda geçtiği anlaşılmaktadır. Bir ay gibi kısa bir süre içerisinde yaşanan olaylar kronolojik bir zaman akışıyla verilmiştir.

Eserde, Peyami Safa romanlarının genel karakteristiğine uygun olarak güçlü bir çatışma havası gözlemlenir. (Yavaş, 2012:136) Nitekim Peyami Safa özellikle son üç romanı olan Bir Tereddüdün Romanı, Matmazel Noraliya'nın Koltuğu ve Yalnızız romanlarında, anlatım

tekniklerine ayrı bir özen göstermiştir ve zıtlıklardan faydalanarak eserlerin ideolojik yapısını oluşturmuştur. (Moran, 2001: 237). Yalnızız'da da kurguyu çatışma unsurlarından yararlanarak başarılı bir şekilde oluşturmuştur. Bu nedenle zıtlıklar, roman için büyük önem taşımaktadır ve karakterler aracılığıyla işlenmiştir. Kısaca çatışmaları açıklamaya çalışalım:

Samim-Besim çatışması: Söz konusu çatışma romanın temelini oluşturmakta ve zıt kardeşlerin mizaçları ve temsil ettikleri ideolojileri çerçevesinde Doğu/Batı, madde/ mana çatışmalarını da kapsamaktadır. Eserlerinde hayat karşısındaki tutumunu, genellikle bir karakteri aracılığıyla aktaran Safa'yı Yalnızız'da Samim temsil etmektedir. Öz değerleri, toplumsalcı ve milliyetçi duyarlılığı, idealizmi savunan Besim, dolayısıyla manayı ve Doğu'yu temsil etmektedir. Yemek yemek başta olmak üzere dünyevi zevklerden başka bir şey düşünmeyen Besim ise romanın madde ve Batı kültürü savunucusu olarak Samim'in (dolayısıyla Safa'nın) derinliğini ve doğruluğunu parlatmasında gerekli zıtlığı yaratmak üzere karakterize edilmiştir.

Samim-Meral çatışması: Meral, Besim kadar olmasa da zaman zaman materyalist, hedonist ve egoist tavırlarıyla Samim'in manacı ideolojisine ters düşer. Meral'in iki kişilikli ruh hali, kendi içerisinde de çatışma gösterir. "Yalan" unsuru, bu ikili arasındaki temel çatışmadır. Meral kimi zaman Samim'in ve kardeşi Ferhat'ın uyarıları ile kendine gelse de aslında kendi tutarsızlığında savrulmaktadır ve bu arada kalış, onu feci sona sürükler.

Samim-Necile ve Samim-Feriha çatışmaları: Romandaki kadın karakterler Samim'in savunduğu değerlere karşı tutumlarına göre değerlendirilip, buna uygun sonlarla hikâyelendirilmektedir. Samim'in Meral'in annesi Necile ile ilişkisi, farklı bir zamanda Meral ile çatışmalarının benzeridir. Meral'deki dejenere genin sahibi Necile'dir ve yazarın ona uygun gördüğü sonla karşılaşır. Feriha da olabilecek en yanlış değerlere sahip kadın tipinin vücut bulmuş halidir ve elbette ki Samim'in değerlerine ters düşmektedir. Aynı şekilde o da toplum tarafından dışlanarak cezalandırılır.

Romanlarında anlatım tekniklerinin çoğuna yer veren ve bunları başarılı olarak kullanan Peyami Safa, "edebiyatımızda roman üzerinde sistematik olarak düşünmüş, türün teknik sorunlarını kurcalamış en önemli yazarlardandır" (İnci 2005, 146). Anlatım tekniklerinin

çeşitliliği bakımından incelendiğinde Yalnızız romanı oldukça zengindir. Sırasıyla tasvir, anlatma-gösterme, iç ve dış diyalog, iç ve dış monolog, iç çözümlene, bilinç akışı ve montaj tekniklerine örnekler vererek bu çeşitliliği açıklamaya çalışalım.

"Odasına bir göz attı. Karmakarışık. Gardırobun kapısı açık. Yerde bir teki görünmeyen ve ilk bakışta beyaz bir kedi yavrusuna benzeyen soketi. Divanın üstünde şapka kutusu, kapağı kopmuş eski bir Confidences, yanında, gündüz Samim'in randevusuna geç kalmamak için üstünden acele çıkarıp attığı ev elbisesi, divanın baş tarafında ve yerde, her birinde beşer onar sayfa okunmuş, sayfalarının hepsi açılmamış romanlar. Yatağının üstünde de bir yığın şey..." (s.187) Meral'in kendi odasına göz atışını anlatan bu satırlar, romanın tasvir tekniğinin kullanıldığı örneklerden biridir.

Gösterme yönteminin belirgin kullanımı diyaloglarla oluşundan romanda anlatma-gösterme teknikleri genellikle birlikte kullanılmıştır (anlatma tekniği kalın karakterlerle gösterilmiştir):

"Ferhat ellerini cebine koyarak gezindi. Koltuğa oturan Meral'in karşısında durdu:

-Sen onunla niçin konuşuyorsun? Sever misin onu?

Meral önüne baktı. Bir müddet cevap vermek istemiyormuş gibi görüldükten sonra:

-Bana hislerimi sorma, hesabını veremem. Ben de bilmiyorum. İster inan ister inanma aramızda bir şey yok. Evlenecek de değiliz.

Ferhat avucundaki fındıklardan birini ağzına atarak elini kız kardeşine doğru salladı:

-Bundan sonra ne söylersen aklım almaz." (s.292)

Romanda dış diyalog tekniğine sıkça yer verilmiştir. İki ya da daha fazla kişi arasında geçen ve kolay ayırt edilen bir teknik olan bu konuşmaların dışında karakterlerin kendi kendilerine konuştukları iç diyalog tekniği de kullanılmıştır:

"Birdenbire ayağa kalktı. Büyük bir hareket ihtiyacı. Mesela bir samba? Hayır. Yürümek istiyor, sadece, yürümek. Feriha"ya telefon etse ve hemen gitse? Yorgundur kız. (Kız! Ağız alışkanlığı). Hem Samim... Biraz çarptı galiba alkol beni. Ne içtim? İki vermut-votka Samim'le. Yemekte de bir kadeh şarap. Çok mu? Alışık değilim içkiye. Ah, bu oda... Bir davransam ve toplansam mı?" (s. 187)

Uzun ve tek taraflı olarak yapılan konuşma olarak nitelendirdiğimiz monolog tekniğini hem iç monolog hem de dış monolog olarak kullanıldığını görüyoruz:

"Dünyada hiç temiz bir his kalmasın mı? Ben kendimden de utanıyorum. Anneme yaptığım o oyun çirkindi, manasızdı. Birkaç günden beri çok değiştim ben. (...) Düşünürken fikirlerim karışıyor. Onu hem görmek istemiyorum hem de düşünüyorum." (s. 278) Selmin'in Ferhat'a olan hislerini dayısına anlatırken uzun bir dış monoloğun bir kısmı bu tekniğe örnek verilebilir.

"Annem gibi benim de bir yerime inecek bir gün. Ben dayanamam. Bu kızı doğuracağıma Allah canımı alsaydı. Gider şimdi onu uyandırır, sıkıştırırım. Uyku sersemliğiyle her şeyi söyler. Söyletirim. Benim elimden kurtulamaz o. Anasıyım. Hakkımdır. Sekiz sene ben ona hem analık hem babalık ettim..." (s. 88) Mefharet'in duygularının iç monolog tekniğiyle aktarıldığı görülmektedir.

Romanda sıkça yer verilen iç çözümlene tekniği, iç monolog tekniğine benzemekle birlikte anlatıcının araya girerek karakterin duygu ve düşüncelerini aktarması olarak karşımıza çıkar:

"Meral gittikçe yorulan bir isyanla kapıyı yumruklamak istiyor. Tırnaklarını avuçlarına geçirerek odanın ortasında duruyor. Böyle, sıfır olmaya biraz evvel duyduğu öfkenin de sıfıra doğru indiğini ve kendisine bir şahsiyet değeri verebilecek iç hamlelerinin de gittikçe tükendiğini hissediyor. Bu hale razı olmakla lâıyk olmanın tek manada birleştiğini anlıyor." (s. 363)

Bilinç akışı tekniği ise romandan çıkarılan prolog bölümünde sık kullanılan bir teknik olduğu bilinmektedir. Karakterin kafasındakini olduğu gibi, doğrudan okuyucuya aktaran bu tekniğe asıl roman kısmından bir örnek ile yer verelim:

"Yazayım mı hemen? Hiçbir şey düşünmeden karar verebilirim, tatbik edebilirim. Yoksa gülünç. Kendi kendimden nefretimin çerçevelediği ve çirkinleştirdiği bir dünyada yalnızım. İntihar ediyorum. Yahut sizi size bırakıyorum. Fena. İntihar intihardır ve başka hiçbir şey değildir. Birinci cümle o olsun: İntihar ediyorum. Kendi kendimden nefretimin çerçevelediği ve çirkinleştirdiği bir dünyada yalnızı. Bu kâğıdı aldıkları zaman... Hayır, dur, bunu düşünmeye başladığım anda caymaya doğru koşacaksın. Hayır, bu kâğıdı yazacak veya yazmayacaksın. Yazacağım. İyi düşün. Düşünürsem yazamam. Yazacağım. Övünüyorsun. Yazacağım." (s. 372)

Yalnızız'da montaj tekniğine yer verilmesiyle ilgili sıkça başvurulduğunu belirtmek gerekir. Peyami Safa, yaptığı alıntıları yerli yerinde kullanarak metni zenginleştirirken, birikimini de ortaya koymuş oluyor:

"La Rochefoucauld"yu burada da hatırlamamak mümkün değil: Herkes hafızasından şikâyet eder, muhakemesinden şikâyet eden yoktur." (s. 300)

Sona gelmeden önce, Simerenya üzerinde de biraz durmamız gerekir. Nitekim Simerenya, yalnızca mekân unsurunun içerisinde değerlendirilmenin ötesinde bir yere sahiptir. Edebiyatımızda ilk kez tam anlamıyla bir ütopya yaratılmıştır. Peyami Safa, Samim'in aracılığıyla ayrıntılı bir ideal dünyayı adeta okurun gözünde canlandırmaktadır. Eğitim başta olmak üzere meslek seçme özgürlüğü, sanat, kültür, edebiyat, adil paylaşım, sağlık sistemi gibi konularda mevcut düzenin eleştirisine de yer vererek "yalansız ve herkesin mutlu olduğu" hayal ülkesini tasarlamıştır. Genellikle uyku halinde Simerenya'ya giden Samim, uyanık olduğunda ve bunalım anlarında rüyasını hatırlamaya çalışarak oraya kaçmaktadır:

"Bir memleket, Simeranya, dünyâda olmayan bir yer. Benim icadım. Sıkıldım mı kendimi oraya atarım. Simeranya'da yalan yoktur. İnsanlar gölgelerdir. Konuşmadan anlaşılır. Birbirlerinden hiçbir şey saklamazlar."

Samim'in fikir dünyası ve "yalansız" insan özlemi, Peyami Safa'nın Yalnızız'da 20. yüzyıl insanının dramını ortaya koyarken temel dayanak noktası olmuştur. Safa'ya göre her insanın içerisinde var olan "iki ben" in çatışması ile görülen "dip zıtlık" meselesi, eserde felsefi bir bağlam olarak karşımıza çıkar ve sözü edilen dramın da asıl nedenidir. Eserde,

içindeki dip zıtlığı en çok yaşayan Meral ile hiç yaşamayan Samim'in çatışmaları, mizah katkılı Besim karakteriyle Samim'in didaktikliğine anti-tez oluşturması ile farklı düşüncelere yer verildiği görülmektedir. Nihayetinde Safa'nın fikirlerinin savunucusu Samim, modernleşmenin getirdiği etkilerle kendine yabancılaşan, kalabalıklar içinde yalnız olan, manada manayı bulamayan insana seslenir:

Ey insan! Bu kitabı sana ithaf ediyorum. Başının üstünden büyük bir rüzgâr geçiyor. Yalancı bir fecirle başlayan asır kararıyor ve sana tek ümit ışığı olarak en kudretli kaynağı uranyumda değil, senin ruhunda sıkışmış maddeden koparak çıkardığın korkunç tahrip aletinin patlayışından yükselecek alevi bekletiyor.

Ey bahtsız! Tarihinin hiçbir devrinde kendine bu kadar yabancı, bu kadar hayran ve düşman olmadın. Laboratuvarında aradığın, incelediğin, oyduğun, dibine indiğin, sırrını deştiğin her şey arasında yalnız ruhun yok. Bırak şu maddeyi, boş şu ölçü dehanı, doy şu fizik ve matematik tecessüsüne, kov şu kemiyet fikrini, dal kendi içine, koş kendi kendinin peşinden, bul onu, bul kendini, bul ruhunu, bul, sev, bil, ân, gör, kendi içinde gör Allah'ını. Kendine dön, kendine bak, kendine gel." (s.411)

Ardından, kendisine Peyami ismini veren Tefvik Fikret'in dizelerini de ekleyerek manaya katkıda bulunur:

*"Arşı geç, ferşi atla, sidreyi aş,
Gör ne var maverada ibrethîz"*

Son olarak, romanı günümüz şartlarında da değerlendirmenin mümkün olduğunu belirtmemiz gerekir. Bu noktada Yalnızız'ı zamansız bir metin olarak düşünebiliriz. Çünkü romanın tezini oluşturan Samimler ve anti tezini oluşturan Besimleri günlük yaşamda sıkça görüyoruz. Haberlerde, sosyal medyada, trafikte yalnızca kendini düşünen, değerlerini yitirmiş, haz duygusu peşinde yaşayan Besimlerin çağı gibi durmuyor mu zaman? Samimler bugün de yalnız değil mi? İşte tam da bu nedenle Yalnızız'da herkes kendinden bir şeyler bulacaktır...

Tan Kurgen

10-E

GENÇ BİR DOKTORUN ANILARI KİTAP TANITIMI ELEŞTİRİSİ

Mihail Bulgakov'un 1925 yılında yayınladığı *Genç Bir Doktorun Anıları* ilk sayfasından itibaren Rusya'nın, insanı derinden sarsan o soğuşunu iliklerinize kadar hissedeceğiniz bir romandır. Roman, yeni mezun olmuş, aydın genç bir hekimin Rusya'nın ücra köşelerindeki taşralarından birinde neredeyse devletin bile unuttuğu bir köye atanması ile başlar. Kitap boyunca toy ve tecrübesiz olan bu genç doktorun kendini bulmasını, köydeki yaşlı kesim ile mücadelesini, batıl inançlara karşı gelmesini ve en önemlisi meslek hayatı boyunca karşılaşmaktan korktuğu durumlarla mücadele etmesini okuruz. Genç olan doktorumuz taşradaki görevi boyunca Moskova'da görmediği bir toplum kesimi ile tanışır ve teorik olarak çok donanımlı olan doktorumuz pratik olarak eksik olduğu için bu kesim ile sorunlar yaşar.

Kitapta ele alınan gençler ile yaşlılar çatışması aynı günümüzdeki gibidir. Kitabı okurken doktorun yaşlılar ile olan diyaloglarına bakarsanız kendi döneminizi anımsamanız oldukça olası. Günümüzde de yaşlı insanların bazıları yeterli eğitime sahip olmadıklarından veya geleneksel bazı bilgilere çok bağlandıklarından dolayı -batıl inançlar gibi- konu ile ilgili bilirkışı olan genç insanları küçümsemekte, kendilerini onlardan üstün zannetmektedir. Bu roman bize yeni nesil ile eski neslin çatışmasının çok da yeni olmadığı ile ilgili bilgi veriyor. Çatışma unsuru olarak sadece yeni nesil ve eski nesli örnek göstermemiz doğru olmaz. Aynı zamanda ana karakterimiz kendi ile de iç çatışma yaşamaktadır.

Ana karakter olan Vladimir Mihayloviç tıp fakültesinden yeni mezun olmuş olmasına rağmen kendinden asla emin olamamaktadır. Her gece tıp alanında çok fazla kitap okumaktadır ama bunları uygulayabilme konusunda kendisi ile çelişkiye düşüp korktuğu tarzda hasta gelmemesi adına dua etmektedir. Karakterin kendi ile çeliştiği cümlelerde yazar monolog tekniğini kullanmıştır. Romanın önemli kısımlarında adını duyduğumuz Doktor Polyakov, ana karakterimizin üniversiteden arkadaşıdır. Vladimir Mihayloviç ile olan etkileşimleri sırasında yazar günümüzün de en önemli problemlerinden biri olan kontrolsüz ağrı kesici veya ilaç kullanmayı titizlikle işlemektedir. Bilinçsizce kullanılan ilaçların insanı ne durumlara sokabileceğini ve sonucunun neler olabileceğini etkileyici bir kurgu ile anlatmaktadır.

Vladimir Mihayloviç'in çalıştığı hastane taşrada bulunduğundan dolayı dış cephesinin boyaları dökük, biraz eski ve ekipman olarak tam takır bir yerdir. Dış cephe ve iç cephe anlatılırken çok detaylı betimlenmemiştir. Anlatılırken gözümüzün önünde sadece anlatılmak istenen yerin taslak olarak canlanması yetecek şekilde betimlenip anlatılmak istenen yerin ince ayrıntılarına girilmemiştir. Betimlemenin az olmasına karşın olay örgüsü fazlasıyla hızlı ilerlemektedir. Kitabı okurken bir sayfada Rusya'da ilkbaharı yaşıyorken diğer sayfada kendinizi karlı bir havada bulabilirsiniz. Ayrıca yazar zamanı her zaman kronolojik olarak ilerletmemiştir. Birinci kişi ağzından okuduğumuz romanın ana karakteri zaman zaman bir durum hakkında hem geçmişteki hem de günümüzdeki fikrini vermektedir. Yazarın bunu yapması, okurken okuyucunun büyümenin ve tecrübe edinmenin insanın fikirleri üzerindeki etkisinin farkına varmasını sağlamaktadır.

Yazarın dili süslü anlatımlardan uzaktır. Okurken anlam karışıklılığına yol açacak ifadeler kullanılmamıştır. Dolayısıyla anlatım bakımından yalın ve açıktır. Olaylar bir hastanede geçtiğinden dolayı anlatımda 1900'lerde yaşanan hastalıklardan söz edilmiş ve tıp terimlerinden yararlanılmıştır ama bunlar romanın akıcılığını zedelememektedir:

Mihail Bulgakov'dan *Genç Bir Doktorun Anıları* okurken kendinizi Rusya'nın bir köyünde hissedeceğiniz, kışı anlatış biçimi ile içinizi sıcacık yapacak bir kitaptır. Ancak bitirdiğiniz zaman ne kadar sürükleyici olduğunu anlayabileceğiniz yapıtlardan biridir. Genç bir doktor olan Vladimir Mihayloviç ile sayfalar ilerledikçe siz de büyüyüp yaş aldığınızı hissedeceksiniz.

Eylül Çar

240 9-D

ÇAYDANLIK

Dedemi özlüyorum.

Dedemle kampa gitmiştim. Uzun zamandır doğada vakit geçirmemiştik.

Kamp alanı olarak Yeniharmandalı' nda boş bir arazi bulunca vakit kaybetmeden hazırlık yapmaya başladık ve yola koyulduk. Vardığımızda dedem ilk iş yakacak çalı çırpı aramaya gitti. Ben de çadırı kurmaya başladım. Hazırladığım çantadan yorganları çıkardım. Çantadan dedemin çaydanlığını kurduğum taburenin üstüne yerleştirdim. Bu çaydanlık, dedemin çocukluğundan beri kullandığı bir çaydanlıktı. Dedemin babası ona bu çelik çaydanlığı hediye etmişti. Eskiydi ama hâlâ sağlamdı. Dedemin anneanneme hazırladığı çeyiz takımı bile bu çaydanlık kadar güzel değildi, bunu anneanneme söylemiyordum tabii ki. Çaydanlığın üzerinde ağaç motifleri vardı. Dedemin onu neden çok sevdiğini anlayabiliyorum. Ağaç motifleri gerçekten çok güzeldi. Dedem doğayı çok seviyordu. Bitkilerden mantarlara, böceklerden hayvanlara her türlü canlıya karşı merhametli davranırdı. Doğaya nazik davran kızım, diye tembihlerdi hep. Onun sayesinde doğayla iç içe bir çocukluk geçirdim.

Çadırı hazırlamayı bitirdim. Dışarı çıkıp arabadaki eşyaları da içeri taşıyacaktım. Dedem ateş yakmak için hazırlık yapmaya başlamıştı bile. Sakin hareketlerle nazikçe otları yerleştiriyordu. Bazen düşünüyorum da bu adam bir orman perisi falan mıydı acaba? Yerdeki çimenler gibi kafasından fırlayan saçları vardı, kaşları da gürleyen bir nehri anımsatıyordu bana. Gözleri etrafımızdaki ağaçların gövdeleri gibi kahverengiydi. Tıpkı onlar gibi ihtiyar, tıpkı onlar gibi tecrübeli. Ateşi yakmaya çalıştığı o an da yine böyle düşünmüştüm. Yaklaşmaya yeltendim ama onu rahatsız etmek de istemiyordum, yanına gitmekten vazgeçtim. Sanırım çekindiğimi fark etti, kafasını kaldırıp bana baktı:

—Koş arabaya da iki bardak getiriver! Su içelim azıcık.

Dediğini yaptım, o da afiyetle içti suyunu. Ben gelene kadar ateşi yakmıştı. Serin olunca çadırdan hırkalarımızı getirdim. Çaydanlığı da aldım yanıma, çay demleriz diye düşündüm. Ateşin etrafına oturduk. Gökyüzüne baktım. Gökyüzü yıldızlarla öylesine kaplı, öylesine parlaktı ki insan kendine, bu gökyüzünün altında nasıl olup da öfkeli ve kaprisli insanların yaşayabildiğini sormadan edemiyordu. Dedem gibi kibar biri nasıl olur da kaba insanların içinde yaşamayı başarıyordu? Orman perileri nasıl hayatta kalıyordu? Ben düşünürken

dedem hırkasından bir kese çıkardı. Kesede çay vardı, kaynattığımız suya çayı attı. Oturup beklemeye başladık. Çay demlenince ikimiz de birer bardak içtik o mis kokan çaydan. Çaydanlığın güzelliğinden mi yoksa dedem demledi diye mi bilmem, çayın tadı bir başkaydı. Dedeme:

—Eline sağlık, çay içimi ısıttı.

—Yarasın yavruma, neyse bu akşamı da atlattık yorgun argın.

Bir süre sonra dedem uyumaya gitti. Girdi çadıra, çekti fermuarını. Ben de yanan ateş üstündeki çaydanlığa bakıyordum. Orman perisinin çaydanlığı, ondan bana kalan tek şey.

Melek Uysal

196 9-B

YILDIZLARIN ALTINDA

O gece yine sahil kenarında, kumların üzerindeydim. Gökyüzü her zamankinden daha parlak ve büyüleyici görünüyordu. Gerçi her zaman aynı şeyi düşünüyordum ya. Doğan her bir yıldızla daha da güzelleşiyordu sanki üzerimdeki sonsuzluk. Ben ise bu sonsuzluğun altında uzanırken, buraya ilk gelişimdeki gibi onun kusursuz güzelliği karşısında büyüleniyordum. Gökyüzünü izlerken bir yandan da kendi düşüncelerime gömülüyordum. Bu göz kamaştırıcı manzaraya rağmen içimdeki huzursuzluk, garip bir ürperti ile tüm bedenimi sarmalıyordu. Birileri bu manzaranın ardından huzurumu söndürmek istercesine içime, tam kalbimin ortasına üflüyor ve huzursuzluğun tüm bedenime yayılmasına neden oluyordu sanki. Gün boyunca gördüğüm insanlar, tanık olduğum olaylar o güzel anda bile düşüncelerim yoluyla bana eşlik ediyor ve içimi kasıp kavuruyordu. Düşünüyordum da herkes ne kadar mutsuz, ne kadar bitkindi. En ufak anlaşmazlıkta bile öfkelerinin kendilerini ele geçirmesine izin veriyor, dönüşü olmayan hatalar yapıyorlardı. Birbirlerine olan kinlerini güler yüzlerinin ardına gizliyor, içlerinde her an patlamaya hazır bir volkan gibi tuttukları kaprislerini olur olmaz anlarda dışarı püskürtüyorlardı. Öyleyse hepimiz başka bir evrende yaşıyor, başka bir gökyüzüne bakıyor olmalıyız diye düşündüm. Çünkü gökyüzü yıldızlarla öylesine kaplı, öylesine parlaktı ki insan kendine, bu gökyüzünün altında nasıl olup da öfkeli ve kaprisli insanların yaşayabildiğini sormadan edemiyordu. Neden insanlar bu büyüleyici manzara altında bile öfke ve hoşnutsuzluk içerisinde olabiliyordu? Tüm bu kaprislerimizi bu muazzam güzellik içerisinde söndüremez miydik sanki? Ya da simsiyah geceyi aydınlatan yüzlerce parlak yıldızdan ilham alıp içimizdeki karanlığı da söküp atamaz mıyız? Düşüncelerimde boğulmak üzereyken köpürmeye başlayan denizin tatlı sesiyle gerçekliğe döndüm. Suyun sesini dinlerken içimdeki kargaşadan kurtulup yavaşça sahile ilk gelişimdeki o huzuruma dönüyordum. Deniz kokusu ciğerlerime dolarken uzandığım yerden biraz aşağı kayıp ılık suyun ayaklarımı gıdıklamasına izin verdim. Şehrin gürültüsünden bunalıp ayda bir iki kez âdeta kaçarak geldiğim bu deniz kıyısında bir nevi kendimi şarj ediyordum. Bir elimi kum tanelerinde gezdirirken burada olmanın verdiği mutluluğu iliklerime kadar hissettim. Bu sefer arayı epey açtığımdan olsa gerek bu aşırı sevincim. Tıpkı yıllardan sonra memleketine dönen bir gurbetçi gibi hasret gideriyordum denizle. Derin bir nefes daha alıp temiz havayı içime çektim. Uzun süremeyeceğini bildiğimden her anın ve her şeyin

tadını çıkarmaya çalışıyordum. Birkaç saat sonra geldiğim yere, kaprisli ve öfkeli insanların olduğu o gürültülü şehre geri dönecektim. Bu kadar öfkenin kime, neden ve en önemlisi nasıl olduğunu anlamadan. Yanıtsız sorularım, yorgun ruhum ve bulanık zihnimle geldiğim bu sahilden ruhum arınmış ve dinlenmiş ancak sorularım hâlâ yanıtsız bir şekilde şehre döneceğim. Arayı daha fazla açmadan, yeni sorularım ve düşüncelerimle yeniden gelmek üzere.

Zeynep Ela Sevimli

9-A 277

Eraslan Vakfı

